

THEODOR MĂNESCU

Un proces închis

www.cimec.ro

Personajele

Magistratul

Maiorul

Soția

Fiica

Columbofilul

Amanta iluzionistului

Iluzionistul

Adversarul

I—1

MAGISTRATUL (*după o tăcere, se întoarce spre Maior*): Dece credeți că informațiile astea sînt plauzibile?

MAIORUL: Cîtă încredere putem avea în „ciripitori”? Își vînd păriții fără să clipească. Dar am primit și un semnal de alarmă de care n-avem dreptul să ne îndoim, decît dacă sîntem surzi. Procurorul e mort.

MAGISTRATUL (*privindu-l*): Și acum, urmez eu la rînd.

MAIORUL (*susținîndu-i privirea*): Foarte posibil. (*Suride.*)

MAGISTRATUL: O lovitură de cuțit?!

MAIORUL: Una singură. Ireproșabilă. Doar un specialist, un as al cuțitului...

MAGISTRATUL: Bietul om... (*După o pauză*) Nu-l mai văzusem de foarte multă vreme. Avea copii, mi se pare?

MAIORUL: Procurorul? Da, doi copii. Un băiat și o fată. Amîndoi elevi, în primele clase. Făcuți la bătrînețe... Adică, la cincizeci de ani, omul nu era chiar bătrîn. (*Suride.*)

MAGISTRATUL (*ușor iritat*): Dumneavoastră aveți copii?

MAIORUL: Nu, nu sînt însurat. Încă n-am găsit o fată de care să mă atașez toată viața. Dar vreau să mă însor. Și să am copii la vîrsta cuvenită.

MAGISTRATUL: Bietul om... Trebuie să-i fac o vizită de condoleanțe soției... poate are nevoie de un cuvînt de îmbărbătare, de un sprijin...

MAIORUL: V-a afectat mult...

MAGISTRATUL: Foarte mult. (*După o pauză*) După cîte știu, anchetatorul a murit de moarte bună.

MAIORUL: Fuma mult. Un infarct.

MAGISTRATUL: Dumneavoastră nu fumați?

MAIORUL: Nu. (*După o pauză*) Oricum, cine lucrează în profesia asta își asumă și riscurile. Procurorul era sever... (*Intrarea soției îi întrerupe replica.*)

SOȚIA: În timp ce discutați, o cafea nu strică. (*Le oferă ceștile, îi privește, pe rînd.*) Ceva neplăcut? Ceva neplăcut, tovarășe maior?

MAGISTRATUL : Draga mea, tovarășul ne propune o excursie la munte...

SOȚIA : La munte ? !

MAIORUL : Doamnă, viața soțului dumneavoastră e în primejdie.

MAGISTRATUL : Stai, stai, nu e chiar așa...

MAIORUL : Vă rog să mă jertăți, dar cred că e bine să discut eu personal și cu soția dumneavoastră. Să nu existe loc pentru iluzii sau pentru erori.

MAGISTRATUL : Draga mea, dac-o să trebuiescă să plec... Voi rămîneți. Să zicem că eu am să lipsese o vreme... dacă asta e situația. Deși...

SOȚIA : Fără mine, nu pleci nicăieri.

MAGISTRATUL : Dar ai să poți să mă vizitezi...

MAIORUL : Exclus. Dac-o facem, o luăm în serios. Vom pleca într-o stațiune de odihnă. Veți avea o locuință confortabilă. Doar nu veți avea de stat acolo multă vreme. Oricum, nu toată viața. (*Suride.*)

SOȚIA : Într-o stațiune de odihnă ? ! Dumneata ești bine dispus.

MAGISTRATUL : Dînsul vrea să nu creeze panică, și tu...

SOȚIA : În definitiv, dumneavoastră ce păziți ?

MAIORUL : Vă asigur că nu luăm leafa degenba. Vă păzim, după cum vedeți.

SOȚIA : Pe noi ? ! Cine e ? Ce poliță are să-i plătească sotului meu ?

MAGISTRATUL : L-au înmormîntat ?

MAIORUL : Pe cine ? !

MAGISTRATUL : Pe procuror...

MAIORUL : Da. Ieri.

MAGISTRATUL : Ar fi trebuit să mă chemați și pe mine.

MAIORUL : La înmormîntare ? Ca să vă expunem ? Deși, nici un suspect nu era de față. (*Suride.*) Mi-am imaginat că ați fi ținut morțiș să luați parte. Așa că mi-am permis să nu vă invit.

SOȚIA : Cine vrea să-l omoare ? Despre care procuror vorbiți ?

MAIORUL : Cel mai suspect este un fost condamnat la moarte... la un proces de acum douăzeci de ani.

SOȚIA : În '46 ? !

MAIORUL : Da, în '46. Unul care ar fi meritat să fie executat nu o dată. Numai că... (*ezită, apoi*) ...generozitatea noastră ne creează, după cum vedeți, probleme. A fost grațiat, pedeapsa i-a fost comutată, a mai beneficiat și de câteva reduceri. Acum e liber. (*Tace, apoi*) În închisoare i se spunea „prințul”. În timp ce alții își cumpărau țigări sau mîncare, el da toți banii pe săpun. Un tip sinistru, dublat de un maniac al curățeniei. S-a jurat că, odată liber, va trimite pe lumea cealaltă trei oameni : anchetatorul, procurorul și președintele tribunalului. (*Ezită, apoi*) Cel puțin, așa rezultă din informațiile de care dispunem. Anchetatorul nu mai trăiește. Pe procuror l-a ucis...

MAGISTRATUL : El l-a ucis ?

MAIORUL (*tace o clipă, apoi, trecînd peste întrebare*) : ...acum vine la rînd soțul dumneavoastră.

MAGISTRATUL : Să plec, să m-ascund, să mă claustrez ? Gît timp ? O zi ? O săptămînă ? Un an ? Nu sînt de acord ! În definitiv, nu sînt un laș ! N-am de gînd să mă ascund ca un laș !

MAIORUL : Puteți să nu acceptați. E doar o propunere, o *ipoteză de lucru*. Ministrul dumneavoastră v-a explicat... Soția va avea concediu.

SOȚIA : Și fata ?

MAIORUL : I se vor motiva absențele.

MAGISTRATUL : Dați-mi un revolver ! Și un permis de port-armă ! (*Maiorul suride.*)

SOȚIA : Ești copilăros, dragă ! N-o să fie nici o nenorocire dacă o să te mai odihnești și tu. Tot te plîngeai că n-ai timp să citești.

MAIORUL : Veți primi toate cărțile dorite. Și noi dorim să suportăți cît mai ușor perioada asta.

MAGISTRATUL : N-o să am voie să ies din casă ? !

MAIORUL : Vila are și un parc...

MAGISTRATUL : A, nu ! Asta, nu !

SOȚIA : Și mîncarea ?

MAIORUL : Veți comanda orice doriți, veți plăti, potrivit bugetului dumneavoastră, și vi se va aduce. Bucătăria este excelent dotată. Am inspectat-o personal.

MAGISTRATUL : Dumneata ai o voluptate a preciziei...

MAIORUL (*suride*) : Profesia... (*Impasibil*) Vecinii vor fi instruiți să nu vă tulbure.

MAGISTRATUL : Ca în cosmos...

MAIORUL (*suride*) : Oarecum da, ca în cosmos...

MAGISTRATUL : Ați putea face și experiențe cu noi. Oameni-cobai.

MAIORUL (*interzis*) : Ce fel de experiențe ? !

MAGISTRATUL : Cum se face cu astronautii... sau în peșteri, cu speologii. Sau în submarine. Cercetări privind psihologia claustraților.

MAIORUL : Sper că n-aveți intenția să mă jigniți. Vrem doar să vă salvăm viața, dacă, cumva, nu sîntem victimele unei coincidențe. Nu să vă închidem. Faceți o confuzie.

MAGISTRATUL : Nu fac nici o confuzie ! Omul e făcut să trăiască printre oameni ! N-am mentalitate de pustnic. Nici de surghiunit !

SOȚIA : Noi nu sîntem oameni ? !

MAGISTRATUL : Cine a spus că nu sînteți ? ! (*Maiorului*) Nu mi-a trecut niciodată prin cap să traversez oceanul singur într-o barcă ! Pricepi ? Și nu accept ! Nu accept această excursie ! N-am nevoie de odihnă !

Dați-mi un revolver! Ți-u să trag cu revolverul ca un cow-boy, ca un șerif, ca Eliot Ness! Am fost cel mai bun țințaș în armată! N-o să mă aibă el pe mine! Eu o să-l am! În definitiv, nu știe ce urmări poate avea pentru el un asemenea gest?

MAIORUL: Procurorul e mort.

MAGISTRATUL: Nu știe că n-arc unde să se ascundă? N-a mai trecut o dată prin toate astea?

MAIORUL: Procurorul e mort. Acum, veniți dumneavoastră la rînd. Dar ar fi putut să fie și invers. Dacă-ar fi fost invers, ieri aș fi fost la înmormîntarea dumneavoastră. Iar în clipa de față, aș fi în casa procurorului și a soției lui, avînd ordin să-i conduc pe ei în această excursie.

(Pauză)

MAGISTRATUL: Dumneata, domnule, ești implacabil.

MAIORUL (*suride, apoi*): Oricînd vi se putea întimpla...

MAGISTRATUL: În definitiv, de unde știți cine l-a asasinat? De unde știți că n-a fost o crimă pasională? Poate că procurorul era amantul unei femei măritate? Și soțul i-a descoperit! O crimă pasională, nu o crimă politică!

MAIORUL (*rece*): Noi nu inventăm crime politice ca să ne aflăm în treabă. Mă jigniți a doua oară. Fără să vreți, desigur. N-a fost o crimă pasională. Procurorul a avut o viață de familie ireproșabilă. Ar fi să-i jignim memoria...

MAGISTRATUL: N-am vrut...

MAIORUL: Evident. Deci, să părăsim ipoteza asta. Șase luni de la eliberare, bănuitul s-a comportat normal, chiar foarte pașnic. Dar avea dispoziție să ne dea de știre unde domiciliază. Or, după șase luni, adică în urmă cu șase zile, s-a dat la fund. A dispărut, fără urme. (*După o pauză scurtă*) Și moartea procurorului a coincide cu această dispariție.

MAGISTRATUL (*mormăie ceva, după care*): Da, asta e ceva... (*După o pauză*) Omul ăsta chiar nu-mai-are-nimic de pierdut?

SOȚIA: Îl mai ții minte?

MAGISTRATUL: E greu de uitat o asemenea figură. Era frumos ca un Crist pe icoană. Un fanatic atroce. Descerieat și frumos. Și total amoral. Ca și cum crimele pe care le-a comis i le dietase altcineva, o ființă venită de pe altă planetă. Un Crist care făcuse un pact cu diavolul. (*După o pauză*) Chiar își vinduse sufletul unui diavol. Pe ăla, însă, nu l-am putut înfunda. L-au dovedit schizofrenic. Iresponsabil.

SOȚIA: Și... chiar merita?...

MAGISTRATUL: Să-l condamn la moarte? N-am nici un dubiu. (*Pe gînduri*) Nu sînt trufaș, dar eu n-am pronunțat nici o sentință greșită. Nici una. Nu-mi place s-o spun, dar așa e. Pentru că m-ai întrebat... (*O privește.*) În privința asta, totul e în regulă.

SOȚIA: Totuși, a fost grațiat, i s-a comutat pedeapsa.

MAGISTRATUL (*după o pauză*): Dreptul de grațiere nu-mi aparține mie. Eu aplic legea la nivelul meu. (*După altă pauză*) Aș dori o fotografie...

MAIORUL: A cui?

MAGISTRATUL: A omului care, potrivit ipotezei dumneavoastră, vrea să mă ucidă.

MAIORUL: Dacă ați acceptat, plecarea trebuie să aibă loc astăzi. Cîte ore v-ar trebui, doamnă, să faceți cîteva valize? Strictul necesar, bineînțeles. Dacă veți mai avea nevoie de ceva, veți face cîte un drum aici, într-o mașină de-a noastră.

SOȚIA: Astăzi? ! Chiar astăzi?...

MAGISTRATUL: Și porumbelii?

MAIORUL: Care porumbelii? !

(Pauză)

MAGISTRATUL: În curte am o droaie...

MAIORUL (*excedat*): Îi vom hrăni noi.

MAGISTRATUL: A, nu. Nu mîncă decît din mîna noastră.

MAIORUL: Ce fel de porumbelii sînt ăștia...? !

MAGISTRATUL: Așa sînt.

MAIORUL: Cînd plecați în vacanță, ce faceți cu ei?

MAGISTRATUL: Nu plecăm niciodată toți trei.

MAIORUL (*gest*): Îi luăm cu noi.

MAGISTRATUL: Perfect. Au loc în mașină?

MAIORUL: Mai aduc o camionetă.

MAGISTRATUL (*dezamăgit*): Perfect... (*Soției*) Mi se pare că urmau să participe la un concurs de columbofilie, nu? Parecă așa mi-a spus...

SOȚIA: Prietenul nostru e în curte. Îl putem întreba.

MAIORUL: Care prieten? ! (*Ridică perdeaua ferestrei care dă în curte.*)

SOȚIA: E un savant. Lucrează de mulți ani la un studiu despre porumbelii. Ne vizitează în fiecare zi. Acum stă de vorbă cu Joly, șeful gușașilor. El spune că Joly înțelege graiul uman.

MAIORUL: În fiecare zi? ! Cu ce se pot ocupa unii oameni! (*Dar nu-și întoarce privirea de la fereastră.*)

MAGISTRATUL: Nu-l invidiați? Eu, da. Chiar, problema prietenilor sau a rudelor care ne vizitează de obicei n-am discutat-o.

MAIORUL: Am să raportez.

MAGISTRATUL: Dacă-i veți interzice aceste vizite...

MAIORUL : Poate să vină și dinsul cu dumneavoastră ?

MAGISTRATUL : De ce nu ? E singur.

MAIORUL : Deocamdată, v-aș ruga să nu-ți spunei unde plecați. Deocamdată.

MAGISTRATUL : Dar... (Și se abține.)

MAIORUL (se întoarce spre ei) : De câte ore aveți nevoie, doamnă ?

SOȚIA : Trei, trei sau patru... Știu eu ? În trei-patru ore nu se poate întâmpla nimic rău, nu ?

MAIORUL : Sper. Dealtfel (ridică perdeaua de la fereastra care dă în stradă), după cum vedeți, casa vă e păzită.

SOȚIA : Atunci, de ce nu rămînem aici ? Rămînem aici și nu ieșim din casă. Adică, el nu iese deloc, iar eu, doar însoțită. Și cu aprobarea dumneavoastră. Oricum, sintem în casa noastră. Stăm aici de cînd ne-am căsătorit. N-am plecat decît în vacanță.

MAIORUL : Nu putem înconjura casa chiar cu trupe. Iar asasinul vă poate afla ușor adresa. Mai mult ca sigur e-a și aflat-o. Plecarea e singura măsură de prevedere fără riscuri. Și, oricum, veți suporta mai ușor perioada asta undeva la munte, decît aici. Încearcă să vă imaginați că va fi tot un fel de vacanță... (Ii dă ceașca de cafea.

Soția iese cu ceștile goale.) Sărut mîna...

MAGISTRATUL : Dumneata nu ești serios.

MAIORUL : Credeți ?

MAGISTRATUL : Haida-de ! Doar n-o să-mi închipui că aștia își mai imaginează — astăzi — astăzi, nu ieri ! — e-ar mai fi o forță, că mai pot schimba ceva. De unde au răsărit ? Fantome, pur și simplu fantome, umbre inofensive. E o alarmă înșelătoare. dragul meu. Între dispariția ăluia și moartea procurorului nu e decît o coincidență. Nu plec nicăieri.

MAIORUL : Știi că bătrînul n-a putut fi condamnat. Și știi și motivul.

MAGISTRATUL : Deci, chiar crezi că mă amenință un schizofrenic. Un schizofrenic care va înarma brațul celuiilalt. (Maiorul îl privește, așteaptă.) Poate că sint doi... și unul a luat-o înaintea celuiilalt. Sau e doar unul, cel care l-a ucis pe procuror. Iar celălalt, chiar cel pe care îl bănuim, nici nu se gîndește la mine... Sau ucigașul vrea să ne trimită pe un drum fals.

MAIORUL : N-am ocolit nici ipotezele astea. Îi supraveghem pe toți cei care au fost condamnați de dumneavoastră.

MAGISTRATUL : Dacă nici n-are de gînd să se răzbune, doar a uitat să-și mai anunțe domiciliul... Noua lui adresă poate fi ușor de aflat. E suficient să-l căutați pe bătrîn, cel care i-a fost mentor spiritual... Dacă se poate vorbi de spirit, într-un clan de asasini... Așadar, bătrînul trăiește ?... (Și nu și-a privit interlocutorul.)

MAIORUL (urmărindu-l cu o privire atentă) : Știm adresa bătrînului. Așa cum v-am mai spus, trăiește. Și poate că sint amîndoi acolo. Dar ce-ți învinuire putem formula ? Doar că nu s-a mai înregistrat.

MAGISTRATUL (cu indiferență ușor premeditată) : Zici că bătrînul trăiește... Cu ce se ocupă ?

MAIORUL : E iluzionist. Și-a descoperit talentul după ce s-a lăsat de politică. Și taică-su era iluzionist.

(Pauză)

MAGISTRATUL : Mai pot fi formulate și alte ipoteze... Dacă informațiile astea le aveți de la unul care i-a pus gînd rău... care vrea să-l compromită ? Sau, ceva și mai grav. Mult mai grav. (După o pauză) Poate că e vorba de o provocare. Or fi unii care vor să comitem un abuz, să bănuim un nevinovat. Poate că vor să ne împingă la o acțiune nechibzuită, ca să se poată afirma, aiurea, că doar vorbim de umanism și democrație, dar în fapt îi persecutăm pe nevinovați.

MAIORUL : Dacă e o provocare, știm să ne ferim. Nu ne lăsăm intoxicați. Așa cum v-am spus, am întocmit lista tuturor suspectilor. Și dorim să-i scoatem pe rînd de pe listă. Pe toți, afară de vinovat. Și dacă cel mai suspect se va dovedi nevinovat și fără intenții rele, vom fi bucu-roși să-l eliminăm și pe el. Mai mult, s-ar putea ca la capătul listei să nu fie nimeni. Urmărim și alte piste... Mîșu-neea mea e oarecum mai limitată. Deși, se poate ivi și ceva neprevăzut... Orice e posibil. Și ca nodul problemei să se dezlege în preajma dumneavoastră. (Și l-a privit scrutător.)

MAGISTRATUL : În preajma mea ? La ce v-ați referit ?

MAIORUL (după cîteva clipe de ezitare) : Bătrînul, iluzionistul, are o amantă. O femeie mult mai tînără decît el. Dumneavoastră ați cunoscut-o bine, în tînerțe...

MAGISTRATUL (după ce s-au privit în tăcere cîteva clipe) : Cum vom ține legătura ?

MAIORUL : Voi locui în apropierea dumneavoastră. Și dacă-mi veți îngădui, sint gata să vă vizitez ori de cîte ori va fi nevoie.

MAGISTRATUL (după o pauză, ușor malițios) : Păreți foarte mulțumit că v-am dat de lucru.

MAIORUL : Nu dumneavoastră mi-ați dat de lucru. Celălalt. Dumneavoastră, acum douăzeci de ani, și mie — acum. Existența lui ne dă de lucru.

MAGISTRATUL : Așa cum un bolnav dă de lucru medicului...

MAIORUL : Original...

MAGISTRATUL (interzis) : Poftim ? !

MAIORUL : Vă rog să mă iertați... pentru mine, profesiunea mea se confundă cu existența mea. Dumneavoastră... sînteți altfel... Vă rog încă o dată să mă iertați...

MAGISTRATUL : Dar mi-ai adus un omagiu, dragul meu. (*După o tăcere*) Dumneata n-ai cum să mă înțelegi. În urmă cu peste douăzeci de ani, partidul m-a întrebant dacă accept să lucrez în justiție. Am acceptat. De atunci, curăț aceste subterane infecte ale infracțiunii, aceste grajduri ale lui Augias. Asta a fost însă o coincidență. Convingerile mele au coincis, la un moment dat, și pentru toată viața, cu această misiune de partid. Dar să fi preferat să construiesc școli. Și grădinițe de copii. Și e nedrept că alții au construit școli în timp ce eu am curățat haznale. (*După o pauză*) Poți să vii peste trei ore să ne ieși. Peste patru... Dacă nu fug pînă atunci.

MAIORUL (*excedat*) : Răspund de viața dumneavoastră !

MAGISTRATUL : Și n-o să-ți fac tocmai dumitale pocinogul să dau ortu popii, nu ? În definitiv, n-am nici un motiv să-ți fac vreun rău. Adu-mi, te rog, fotografia. Un moment. Poți să faci un drum la arhivele tribunalului ? Să-mi aduci dosarele procesului ăluia din '46. Dosarele complete. Vreau să le examinez din nou. Cere-le în numele meu. (*Suride.*) Ca să-mi mai omor vremea. Recunoaște că nu va fi amuzant pentru mine.

MAIORUL : Sînt la dispoziția dumneavoastră.

MAGISTRATUL : Recunoștința mea... (*Îl conduce. Fiica magistratului dă să între. Se retrage. Magistratul îl oprește pe Maior.*) Tovarășe maior, să dăm cărțile pe față. (*Maiorul se oprește.*) Dacă aveți informații potrivit cărora omul ăsta mi-a pus gînd rău, s-ar putea să fie ceva în asta. (*Maiorul tace.*) Dar sînteți sigur, ca și mine, dealtfel, că nu el l-a ucis pe procuror. Aveți un indiciu îndubitabil. (*Maiorul tace.*) Atunci ? Iar pericolul e... cum să spun... Am tot atîtea șanse să fiu ucis, cîte am să mă întîlnesc pe stradă cu un nebul care să-mi dea cu o piatră în cap... Așa e ? E o posibilitate, nu neg, dar n-am cum să știu cine e nebul și cine nu e. (*Maiorul tace.*) Și dumneavoastră îmi puteți asigura securitatea aici exact în aceeași măsură ca și acolo. Așa e ? Decamdată, nu plec nicăieri. Planul dumneavoastră nu mă amuză.

MAIORUL : Planul nostru ?

MAGISTRATUL : Naivitatea nu vă prinde. Dacă vreunul dintre suspecți se ia după noi, se cheamă că el e vinovatul. Așa e ?... Ei bine, nu mă amuză. Nu particip. Dacă vreți să mă convingeți, trebuie să-mi aduceți argumente mai serioase. Decisive.

MAIORUL : Avem o anonimă... în care se spune că individul v-a jurat moartea. Pri-

mirea ei a coincis cu asasinarea procurorului. Sînteți pe aceeași listă.

MAGISTRATUL : Da. Asta e ceva. (*După o tăcere, la gestul celuilalt*) Totuși, nu e de ajuns. Te rog să nu insiști. Vreau să mă gîndesc.

MAIORUL : Cum doriți. Am onoarea.

MAGISTRATUL : Cu bine. Aștept vești. (*A închis ușa după el.*)

SOȚIA (*reintrînd*) : Încep să fac bagajele ?

MAGISTRATUL : Te rog să mă lași singur. (*La suspîndul ei*) Te previn că eu n-am de gînd să-mi pierd capul !...

(*Soția a ieșit ; Magistratul se așează într-un fotoliu, își aprinde pipa ; intră Fiica magistratului.*)

MAGISTRATUL (*fără să întoarcă privirea spre ea*) : Ai tras cu urechea.

FIICA : Nu. Pur și simplu, am ascultat. Se auzea perfect. În fond, n-a fost vorba și despre mine ? (*După o tăcere*) De ce ai cerut dosarele ? Ai început să ai îndoieli ?

MAGISTRATUL : Cui privire la ce ?

FIICA : Dacă sentința aceea...

MAGISTRATUL : N-am nici o îndoială. (*După o pauză*) Am o singură rezervă. Pe care o am, de fapt, la fiecare proces, de fiecare dată. Că, între mine și omul din boxă, raporturile nu sînt egale. Sigur, dacă e vinovat, el și-a pierdut dreptul să fie egal cu mine. Dar mi-ar place să restabilesc, între mine și fantomaticul meu adversar, cel puțin o dată, relații de deplină egalitate. (*Pe gînduri*) Amîndoi, față în față, cu miinile goale... Ca pe vremuri... (*După o pauză*) Poți să insinuezi ce vrei...

FIICA : Mi-ar fi plăcut să învăț la fără frecvență.

MAGISTRATUL : Cred și eu...

FIICA : Îți mulțumesc că te-ai gîndit și la porumbel.

MAGISTRATUL : O.K. Știi că-i preferi oamenilor.

FIICA : Oricum, e frumos că te-ai gîndit la viața lor. Și e și mai frumos că nu te-ai lăsat prins în undiță. Ca pește, ar mai fi mers, dar ca momeală... Brrr !

MAGISTRATUL : Nu te privește.

FIICA : Evident ! (*Brusc*) Ce păcat că n-am un amant !

MAGISTRATUL : Da, mare păcat !

FIICA : Ce ? !

MAGISTRATUL : Ai sperat c-ai să-mi tai răsuflarea ?

FIICA : O, nu ! Nu-ți pierzi tu răsuflarea, cu una-cu două. Dacă, totuși, te răzgîndești și pleci în excursia asta, aș rămîne la amantul meu.

MAGISTRATUL (*după o pauză*) : Tu... chiar n-ai nici un prieten ?

FIICA : Ce întrebare e asta ? (*După o pauză.*) Nu sînt frumoasă.

MAGISTRATUL : Prostii.

FIICA : Nu sînt frumoasă. De aceea și trag cu urechea pe la uși. Unei fete urite i se potrivește.

MAGISTRATUL : Flagelează-te, flagelează-te ! Doar, doar, o să te contrazic.

FIICA : Ești subtil. Asta-mi place mie la tine.

MAGISTRATUL : Dac-o spui tu...

FIICA : Nu sînt frumoasă. Nu sînt apetisantă. N-am sex-appeal sau, pe românește, n-am pe „vino-neoa”. Mot-à-mot : chemarea sexuală. Asta-mi lipsește. Și băieții sînt toți cu nasul pe sus, scumpi la preț, iar între noi, fetele, concurența e acerbă. Sînt doar inteligentă. S-a întors lumea pe dos.

MAGISTRATUL : Dac-o spui tu...

FIICA (*după o pauză*) : Tată... ăla chiar vrea să te ucidă ?

MAGISTRATUL : Așa spune maiorul.

FIICA : Un tip detestabil.

MAGISTRATUL : Cine ? Maiorul ?

FIICA : Doar nu de asasin vorbește ! Pe ăla nici nu-l cunosc. (*Tace o clipă, apoi*) Nu cunosc nici un criminal.

MAGISTRATUL : Și-ți pare rău ?

FIICA : Ar fi cazul ! Doar am un tată magistrat !

MAGISTRATUL : Ești cam morbidă...

FIICA : Poate că, din punctul lui de vedere, trebuie să te ucidă.

MAGISTRATUL (*interzis*) : Trebuie ? !

FIICA : Da. Poate că ai comis o nedreptate. Și trebuie să ispășești.

MAGISTRATUL : Dac-ar fi fost în locul meu, m-ar fi trimis el pe mine la moarte, fără să clipească. (*Și a tăcut.*)

FIICA : Tu ai clipit ? (*Magistratul nu-i răspunde. După o pauză, parcă sperind că ce spune e adevărat*) Știi că l-ai descris cu un... oa-re-care sentiment de iertare ?

MAGISTRATUL : Iertare ? (*Tace, apoi*) Ascultă... Ai reținut tot ce am vorbit cu maiorul ?

FIICA : Absolut tot. Urechea mea nu greșește și memoria mea auditivă e fenomenală.

MAGISTRATUL : A spus că procurorul a fost ucis cu o lovitură de cuțit ?

FIICA : Una singură. Dar ireproșabilă. De ce mai întrebî ?

MAGISTRATUL : Ei bine, fetiço...

FIICA : Ei bine...

MAGISTRATUL : ...invizibilul meu adversar n-a folosit niciodată cuțitul. Are, pur și simplu, oroare de armele albe. E într-adevăr un maniac al curățeniei. Se teme ca singele victimei să nu-l murdărească. La propriu, nu la figurat, la figurat — nu-i păsa.

FIICA : Deci, e o alarmă falsă ! Maiorul ăsta își caută de lucru. (*După o pauză*) Cum îi omora ?

MAGISTRATUL : Alfel. (*După o pauză, o privește o clipă, apoi*) Totuși... Poate că nu e chiar o alarmă falsă. Se pare că individul, în închisoare, a făcut un jurământ. Și poate că și-a schimbat și armele. Și, oricum, procurorul a fost omorît. Așa că ipoteza îngerilor mei păzitori conține, totuși, un simbol credibil. Și... poate că am nevoie să trăiesc această experiență. (*După o pauză*) După cum vezi, vorbesc cu tine de la egal la egal. Te iau în serios.

FIICA : Te-ai și răzgîndit ! ?... Oh, tată, de ce n-ai construit școli ! ? De ce ți-ai ales meseria asta oribilă ? Îl știi nevinovat și, totuși, ești gata să te răzgîndești... E odios !

MAGISTRATUL : Nimic din ce fac eu nu e odios ! Asta e munca mea. N-ai nici un drept s-o disprețuiești.

FIICA : Muncă ? Asta numești tu muncă ? ! Și ce faci ca să ai să nu te disprețuiești ? Te porți ca și cum ai fi titirezul lor... Te suceș și te răsuceș ei cum vor !... Îl știi nevinovat și... Oh, tată, acum înțeleg... Vrei să te răfuiești cu el pînă la capăt... Vrei să-l distrugi... Dar asta înseamnă... asta înseamnă...

MAGISTRATUL : Leși !...

FIICA : Asta înseamnă că și sentința aceea, acum douăzeci de ani, a fost nedreaptă, ca atîtea altele ! L-ai trimis la moarte, nevinovat ? ! L-ai ținut douăzeci de ani la pușcărie, nevinovat ? ! Și-acum, cînd ai aflat c-a supraviețuit, că e liber, îi vrei moartea, ca să scapi de acuzarea lui, de mărturia lui ? ! Dar de tine însuși, de tine însuși cum ai să scapi ? ! Spuneai că ai fi dorit altă meserie, dar știai că te ascult, că stau după ușă... Ce rol stupid joci în fața mea ! Ipocritule ! Tu ! Judecător infailibil ! Care n-ai dat nici o sentință nedreaptă... Cîți nevinovați ai condamnat ? !... Și cine-ți dai dreptul să judeci pe alții ? E o insolență să te crezi apt să-i judeci pe alții...

MAGISTRATUL (*impietrit*) : Diviziunea socială a muncii.

FIICA : Cît cinism !... (*Intră Columbofilul.*)

COLUMBOFILUL : Pot să vă spun că Joly este absolut extraordinar !... Înțelege pozițiile cu cinci cuvinte și reacționează perfect !...

FIICA : M-ați făcut extrem de curioasă !... Arătați-mi și mie... (*Și îl scoate afară.*)

MAGISTRATUL (*se reasează și, brusc, are o privire înghețată. Pipa i s-a stins. Și-o curăță, o încarcă din nou cu tutun, o aprinde. Apoi, formează încet un număr de telefon*) : Alo... Cu tovarășul general... Da, eu... să trăiești, bătrîne. Ce-am hotărît ? Nu ți s-a raportat ? Dragul meu, au trecut douăzeci de ani, nu e plauzibil. Dac-ar fi evadat acum zece-cincisprezece ani, cu gînd de răzbunare, ar mai fi fost

de crezut. Dar acum, cînd zarurile au fost de mult aruncate... Nu, e total neplauzibil... Te ascult... Da, Maiorul e uşor unilateral... Ii place cã are de lucru. Da, da, mai creşte... Cu toate astea, accept. Deşi nu cred o iotã din ameninţarea asta. Ar fi un caz cu totul ieşit din comun... Te mirã? Am un

motiv particular... Sã-l studiez? Da, ar fi ceva. Altul e motivul. Vreau ca fiicã-mea sã-l cunoascã... Nu ştiu nici eu exact de ce, dar asta e... Cum? Dacã nu se iau dupã mine, n-o sã-l cunoascã. Doar n-o sã-l caut eu sã i-l prezint... Nu fii insinuant. Bine. Îl sun eu. O sã aibã o surprizã. Cu bine. (*Inchide.*)

(*Intineric*)

I-2

MAGISTRATUL (*rupe o foaie din calendar.*):
Încã o dimineată. Încã o zi.

SOȚIA (*din culise*): Vorbești singur?

MAGISTRATUL: Da! Vorbesc singur! E de mirare?

SOȚIA (*intrînd*): Cafeaua arã sã te învelească... Dar nu te-ai bãrbierit!

MAGISTRATUL: Decad. Asta e. Dupã atîtea sãptãmîni de izolare, e și normal. Vei asista, impasibilã, la decãderea mea fizicã și spiritualã.

SOȚIA: Eu zic sã nu te mai bãrbierești niciodatã.

MAGISTRATUL: Ha! Speri cã, mînat de duhul contrazicerii, am s-alerg în baie! Nu! Cît timp voi sta aici, îmi las barbã. În semn de protest împotriva acestei mizerabile claustrãri. (*Dupã o pauzã*) S-a sculat?

SOȚIA: O mai las... S-a culcat tîrziu. Tocește pe rupte.

MAGISTRATUL: O arivistã.

SOȚIA: Ce? Fata ta e arivistã?

MAGISTRATUL: În loc sã toceascã, mai bine ar visa... Peisajul n-o îmbie la visare? (*Tace o clipã, apoi*) N-ai de gînd s-o mãriți?

SOȚIA (*gest*): Eu...?

MAGISTRATUL: Numai tu i-ai bãgat în cap cã nu e frumoasã.

SOȚIA: Și ce-am mai fãcut?... Știi ceva?

MAGISTRATUL: Ce?

SOȚIA: Eu am pregãtit tot ce ni s-a întimplat. Eu l-am eliberat pe ãla, l-am cãutat, l-am gãsit, l-am convins sã te omoare, sau cel puțin sã-ți dea de știre cã are de gînd s-o facã, eu l-am adus pe maior pe capul nostru, eu ți-am organizat excursia asta, toate astea eu le-am fãcut! Ești mulțumit?

MAGISTRATUL: Acum, dacã știu tot ade-vãrul, sigur cã sînt mulțumit. Totuși, odatã tot trebuie sã se mãrite.

SOȚIA: I-ai gãsit tu vreun cavaler?

MAGISTRATUL: Eu? Ce sînt eu? Pețitor?

Asta e treaba ta.

SOȚIA: Ai ajuns sã ai niște preocupãri... Mai bine cere niște dosare noi. Sau niște cãrți noi. Sau joacã biliard.

MAGISTRATUL: Singur? Te rog de douãzeci de ani sã înveți biliard, ca sã jucãm împreunã. Ați vrut drepturi egale, dar biliard nu ești în stare sã înveți.

SOȚIA: N-am vrut sã te umilese. (*Magistratul tace.*) Dac-aș fi învățat, aș fi ajuns sã te bat. Așa, între noi doi, tu ai rãmas campion. Prin neprezentarea adversarului. La biliard.

MAGISTRATUL: Ești în vervã azi...

SOȚIA: Totdeauna am fost în vervã. Doar cã tu n-ai avut timp sã observi.

MAGISTRATUL: De cînd am venit aici, nu-mi vorbește...

SOȚIA: Și ce vrei? Sã mediez cu între voi doi? A fost bunã cafeaua?

MAGISTRATUL: Mda... Dosarele! Unde sînt?

SOȚIA: Cine știe unde le-ai pus?

MAGISTRATUL: Cum, unde le-am pus? Știu foarte bine unde le-am pus. Aici. Dar nu sînt. Unde dracu'... (*Se apleacã, începînd sã le caute.*)

SOȚIA: Ar trebui sã faci gimnasticã. În fiecare dimineată.

MAGISTRATUL (*brusc îngrijorat*): Ți se pare c-am fãcut burtã?

SOȚIA: N-are importanță. Important e cã ne menținem moralul.

MAGISTRATUL: Ne men-ți-nem moralul?! Ne prefacem unul față de altul, ca sã nu înnebunim. Sau ca sã nu-mi iau lumen în cap. Æla n-o sã vinã aici niciodatã!

El are răbdare ! Pușcăria i-a educat răbdarea. Dacă... a așteptat douăzeci de ani, poate să mai aștepte douăzeci. *(După o pauză)* Tu chiar îți imaginezi că o să stau aici, la munte !... încă douăzeci de ani ?

SOȚIA : De ce-ai acceptat ? Și cine a vorbit de douăzeci de ani ? Maiorul spunea...

MAGISTRATUL : Să nu mai spună nimic. Am să-i interzic să mai deschidă gura în fața mea.

SOȚIA : Și tu... prea îl repezi...

MAGISTRATUL : De-ai ia leafă. Cel puțin acum. Să-l reped eu. Cine-l roagă să mă suporte ?

SOȚIA : Dacă n-ar mai veni, l-ai căuta.

MAGISTRATUL : În situația în care m-a aruncat, cred și eu. Măcar mai am cu cine să joc biliard.

SOȚIA : El te-a aruncat ? !... Tu singur... Nici nu știam că ai mentalitatea asta de aventurier !...

MAGISTRATUL : Am citit că unul, în Anglia, a avut umorul să mărturisească în testament că el comisese o crimă al cărei autor nu fusese niciodată descoperit. *(Brusc.)* Dosarele ea le-a luat.

SOȚIA : Crezi ? I-am interzis !

MAGISTRATUL : Cine ți-a spus să-i interzici ?

SOȚIA : Sint secret de serviciu.

MAGISTRATUL : O să creadă că eu te-am oprit să i le dai.

SOȚIA : Și ce-i cu asta ? Ești sub tutela ei ?

MAGISTRATUL : Nu tocește pentru examene. A citit toată noaptea stenogramele. După douăzeci de ani, dumneai redeschide procesul !

(Pauză)

SOȚIA : Dacă-i cauți în coarne !...

MAGISTRATUL : Chiar nu pricepi de ce am acceptat, în cele din urmă, să venim aici ? Mă detestă ! Și eu am intrat, pur și simplu, în panică, la gândul că ea mă detestă. Dacă-am acceptat planul maiorului, l-am acceptat pentru ea. Adversarii mei, sau așa-ziișii mei adversari, nu mă interesează. Așa cum nu mă interesează nici imposibila lor agresiune împotriva mea. Dacă mă ocup, totuși, de ei, dacă am acceptat să vin aici, am făcut-o și o fac pentru ea. Ca să pot comunica eu cu ea, trebuie să-i dau dreptul să mă judece. S-o recunosc egală. Intre mine și ea, de la un timp, s-a născut o distanță, un zid... Parcă i-ar fi rușine c-a mineat douăzeci de ani din pâinea câștigată de un judecător, de un om care trimite alți oameni la pușcărie. Sau, mai rău. Nu parcă, ci chiar îi e rușine. Cu sentimentul ăsta, n-o să rămână om normal. Așa că reaparitia ăstora,

chiar așa, caraghioasă și fără obiect cum se va dovedi, mi-a venit la timp. Dumneai vrea să redeschidă procesul ? Ei bine, sint gata. Care va fi sentința acum, nu știu. Dar sentința pe care am dat-o acum douăzeci de ani rămâne neschimbată. Înțelegi ? Și spune-i, cel puțin, să oprească piek-up-ul ăla ! Chiar așa, ascultă muzică zi și noapte ? Cînd mai gîndește ? Mă duc în grădină. Unde voi fi ucis de un țintaș de elită ! Ca în serialul de ieri... *(iese.)*
(Peste cîteva clipe, intră Fiica.)

SOȚIA : Să nu te prefaci c-ai dormit pînă acum.

FIICA : Nici n-am de gînd. Am auzit tot ce-ați vorbit.

SOȚIA : Se putea ? ! Ai dat de mîncare la porumbei ? Du-te și dă-le de mîncare.

FIICA : De ce mai stăm aici ? De ce-am venit ? De ce nu fugim ?

SOȚIA : Nu ne ține nimeni cu sila. Putem pleca oricînd.

FIICA : Atunci, vom sta aici douăzeci de ani...

SOȚIA : Ce-ai făcut toată noaptea ? Ai ținut lumina aprinsă pînă-n zori... Ai învățat, măcar ?

FIICA : Nu. Am visat. Cu ochii deschiși.

SOȚIA : ...Dacă nu sint indiscretă, la ce vizezi ?

FIICA *(după o pauză)* : Ia o lume... cum să-ți spun... în care nu vor mai fi nici urmăriți, nici urmăritori.

SOȚIA : Te-ai schimbat...

FIICA : Toți ne-am schimbat, de cînd sintem aici. Noi două ne-am pierdut umorul, ne timpim. În schimb, tata e într-o vervă... Mamă, știi ce cred eu ? Că astea sint zilele cele mai bune pe care le-a trăit tata cu tine. *(După o pauză)* Te iubește grozav...

SOȚIA *(după o tăcere)* : Crezi în ce spui ? Sau mă pețești pentru taică-tu ?

FIICA : Nu cred. Știu. Intuiția mea e fenomenală.

SOȚIA : Atunci, de ce-mi propui să plecăm ?

FIICA : Pentru că sint lucidă.

SOȚIA : Ești lucidă, ești inteligentă, memoria ta auditivă e fenomenală, intuiția ta e fenomenală, începi să mă enervezi !

FIICA : De-abia acum ? ! *(După o pauză, încet, rar)* Eu nu accept o viață în siguranță, dar fără libertate.

SOȚIA : Ești o mică instigatoare ! O mică instigatoare perfidă !

FIICA : Îți expun cu luciditate dilema în care ne aflăm. Acceptăm claustrarea asta, sintem la adăpost. Preferăm libertatea, ne asumăm riscurile.

SOȚIA : Ascultă, fețișo, tu știi că asta a fost, ani de zile, problema noastră ?

FIICA : Dacă știi ! Aici e toată filozofia. Și ați rezolvat-o, voi, problema asta ? *(După*

- o pauză) Nu primim pe nimeni, nu ieșim decât sub pază, tata, nici atît, nu vorbim cu nimeni, nici la telefon. Decît cu maiorul. Nimeni nu intră, nimeni nu iese.
- SOTIA (brusc): Dosarele, tu le-ai luat?
- FIICA: Te-ai jenat să mă întrebi din primul moment?
- SOTIA: Le-ai citit?... Frumos teren pentru visele tale de seară... Și la ce concluzii ai ajuns?
- FIICA: Îți dai seama că n-am nici o competență...
- SOTIA: Nu șovăi. Lovește.
- FIICA: Ei bine...
- SOTIA: Ei bine?
- FIICA: E adevărat că nu l-am ascultat și pe acuzat... și aici e rezerva mea... dar o pedeapsă mai ușoară ar fi fost, cred, o... complicitate. O încurajare... Văd că răsufli ușurată.
- SOTIA: Ai, totuși, rezerve...
- FIICA: Pe el nu l-am ascultat.
- SOTIA: Ai avut declarațiile lui complete. Și cuvîntul apărătorilor. Integral.
- FIICA: Totuși... ar fi interesant să-l pot asculta...
- SOTIA: Ca și cum ai redeschide procesul...
- FIICA: Oarecum... Dacă... totuși... unele probe au fost inventate?...
- SOTIA: Ce spui?!
- FIICA: Dacă mărturiile lui... recunoașterea lui, în fine... a fost obținută într-un mod incorect? Dacă a fost supus la presiuni morale și... fizice? S-a mai întîmplat.
- SOTIA: În cazul ăsta, întrebă-l pe el! Caută-l și stai de vorbă cu el! Să-ți spună el că e un miel nevinovat, un înger! Să îndrăznească să spună că taică-tu l-a condamnat pe nedrept! Întrebă-l!
- FIICA: Am s-o fac! Să știi e-am s-o fac! Sau e tabu?!
- SOTIA: Ți-am interzis, totuși, să le citești. Cum ți-ai permis?
- FIICA (dînd să iasă): Am uitat să-ți spun. Discară vreau să mă duc la cire.
- SOTIA: La cire?!
- FIICA: Da... Am văzut aseară afișele. E și o dresură de porumbei. Un iluzionist... (Și a ieșit.)
- SOTIA: Dumnezeu! (Intră Columbofilul și, din partea opusă, reintră Magistratul.)
- COLUMBOFILUL: Sărut mîinile... Am onoare... Deranjez?
- MAGISTRATUL: Nu deranjați deloc. Luați loc.
- SOTIA: O cafea?
- COLUMBOFILUL: Nu, nu mai beau cafea, sărut mîinile. (Reacție enervată a Magistratului.) Am observat că Joly, dacă mirosoare cafea, se enervează. Și nu mai reacționează normal. Am fost pur și simplu nefericit... Vă dați seama... atîta timp fără Joly...
- SOTIA: Vă înțeleg.
- COLUMBOFILUL (sesizînd privirea Magistratului): Totuși... o cafea, parcă... Vedeti, nu știu să renunț...
- MAGISTRATUL (suride): Mai bine mai tirziu... Așadar?
- COLUMBOFILUL: Ei sînt aici.
- MAGISTRATUL (după o pauză): Și noi sîntem aici. (După o pauză) Ar avea încredere în dumneata?
- COLUMBOFILUL: În situația lor, le e greu să aibă încredere deplină în cineva.
- MAGISTRATUL (il privește): Dumneata trebuie să fii pentru ei o dovadă că au trecut douăzeci de ani, o probă vie, un alt model... Cel puțin pentru unul dintre ei. Timpul a trecut altfel pentru dumneata. Poate că ei trăiesc în urmă de douăzeci de ani. Ca și cum ar fi fost pe altă planetă, care se deplasează cu altă viteză decît a noastră... Dar dumneata ai trăit cu noi, te-ai regăsit, te-ai descoperit.
- COLUMBOFILUL: Dacă înțeleg bine, îmi acordați un rol.
- MAGISTRATUL: De ce nu?
- COLUMBOFILUL: Viața îmi oferă acest privilegiu nesperat să vă dovedesc că, la proces, nu degeaba mi-ați acordat circumstanțe atenuante. Am să folosesc prilejul ăsta cît mai bine. Vă făgăduiesc. Dar nu ca un contraserviciu. Pentru mine, omenia, încrederea în oameni, nu sînt, nu mai sînt vorbe goale. Eu le-am trăit și le trăiesc cu întreaga mea existență. Nu doresc să se mai întoarcă nimic din ce a fost. De fapt, nici nu e cu putință. Așa că tot ce se întîmplă acum e straniu, paradoxal... Eram convins că n-am să-i mai întîlnesc niciodată. Și că am să-mi consacru întreaga viață doar studiilor mele. Sigur, se poate spune că m-am dat pe brazdă de frică. Nu neg, o vreme mi-a fost frică. Adevărul este, însă, că am fost în eroare. Poate să pară neconvîngător, dar asta e. De fapt, chiar nu vreau cafea. Și v-am reținut prea mult. Prietenii mei mă așteaptă. (Înainte de a ieși) Înțeleg foarte bine și apreciez de ce îmi acceptați vizitele. (După o pauză.) Prezența mea vă justifică existența. (Iese.)
- SOTIA (reintră): Cafeaua... Unde e???
- MAGISTRATUL (ipocrit): Pe mine, aiuritul ăsta a început să mă enerveze...
- SOTIA: Dragul meu, ei sînt aici.
- MAGISTRATUL (interzis): Ai și aflat? Tu de ce nu te-ai făcut detectiv? Ți-ai greșit cariera.
- SOTIA: Prefer medicina. Îngrijesc bolnavi, nu delinvenți.
- MAGISTRATUL: Îmi dai voie să-ți spun că sînt, pur și simplu, uimit... Ne-au urmărit tot timpul. Chiar așa...
- SOTIA: Dacă nu mai suportă situația asta, cere să fie arestați.
- MAGISTRATUL: Fără probe? Niciodată!
- FIICA (reintrînd, fără să-i arunce măcar o privire tatălui): Iar au murit doi... (Și dă să iasă.)
- MAIORUL (intrînd): Bună dimineața! Ați pregătit tacul?

FIICA : Domnule, de biliard îți arde ? Porumbelii mei mor...

MAIORUL : De foame ?

FIICA : Poate îi otrăvește cineva...

MAIORUL : Glumiți ? ! Cum ?

FIICA : Cu un pulverizator...

MAIORUL : Oamenii mei nu sint atotevăzători... Dar de cîini nu trece nimeni...

FIICA : Poate-i adoarme... sau îi hipnotizează.

MAIORUL (*nenorocit*) : Domnișoară, sarcina mea nu e să păzesc și porumbelii...

FIICA : Las-o încurcătă... Diseară merg la circ. Am nevoie de locuri. (*Și iese, nu înainte de a-i arunca Maiorului o privire nimicitoare.*)

MAIORUL : La circ ? !

MAGISTRATUL : Draga mea, lasă-ne și tu. Am de vorbit cu Maiorul.

(*Sofia iese.*)

MAIORUL : Chiar mor, așa ? E o nenorocire...

MAGISTRATUL : Lasă fleacurile ! (*După o pauză*) Știu ce-ai să-mi spui.

MAIORUL : Dacă domnișoara vrea să meargă la circ, înseamnă că nu am nici o noutate pentru dumneavoastră.

MAGISTRATUL : Pînă acum, toate se înșiră conform ipotezelor dumneavoastră. Păcat. (*După o pauză, răspicat, decis*) Cred că e timpul să ies la lumină. În seara asta, mergem la circ.

MAIORUL : E momentul cel mai puțin potrivit.

MAGISTRATUL : E momentul cel mai potrivit. Am să cer permisiunea. Am să explic...

MAIORUL : N-aveți argumente.

MAGISTRATUL : Am. Am toate argumentele. Ca să nu mai prelungim situația asta nefirească la infinit, nu există decît o soluție. Să ies la lumină. (*Maiorul tace.*) Credeam c-ai să mă admiri...

MAIORUL : Vă admir, dar...

MAGISTRATUL : Nu pricepi că n-o să le aflăm intențiile decît dacă ies la vedere ? Și eu nu mai suport claustrarea asta ! Izolarea asta dementă ! Și mi-e rușine ! Nu mi-e frică de el, înțelegi ? De mult voiam să-mi ofer un prilej ca ăsta... să înfrunt pe unul dintre ei, măcar pe unul, de la aceeași înălțime, eu și el față în față, fiecare cu șanse egale, fără dreptul de a-l pedepsi... de a-l judeca...

MAIORUL (*excedat*) : Pentru cine vorbești acum ? Pentru mine sau pentru domnișoara dumneavoastră ? Dumneavoastră v-ați câștigat acest drept ! Dreptul ăsta nu v-a picat din cer ! I-ați înfruntat o dată cu mîinile goale. Și nu cu șanse egale. Șansele dumneavoastră erau minime. Pe timpul cînd ei aveau dreptul să vă judece. Și ați câștigat. Ați câștigat pentru totdeauna. Și pentru mine.

MAGISTRATUL : Ei bine, vreau să văd dacă nu mi-am pierdut deprinderea. Dacă aș mai ști să fac față unei situații grele,

imposibile. Dacă dreptul ăsta, pe care — așa cum spui — l-am câștigat pe merit, nu m-a moleșit.

MAIORUL (*amărit*) : Dacă vi s-a urit cu viața, n-aveți nevoie de altele justificări... Știu de ce vreți să ieșiți la lumină. Știu cine vă împinge aici. De cînd ați venit aici nu vă vorbește.

MAGISTRATUL : Eu nu-i vorbesc ! (*După o pauză*) Dacă idiotul ăla apucă să treacă la fapte, e pierdut. Ei bine, înainte ca el să apuce să acționeze, vreau să-l salvez.

MAIORUL : Doar dacă nu l-a ucis unul din ei pe procuror. Poate, bătrînul...

MAGISTRATUL : Nici argumentul ăsta nu te-a impresionat...

MAIORUL : În fine... poate că eu sint mai puțin idealist... mai puțin utopic...

MAGISTRATUL : Utopic ? !

MAIORUL : ...poate că sint un spirit mai practic, mai cu picioarele pe pămînt... În fine. Voi raporta... Eu n-am mandat să vă îngădui...

MAGISTRATUL : Nu de rapoartele dumitale impersonale am eu nevoie ! Doresc să înțelegi că a fi la adăpost de primejdie, cu prețul claustrării, nu e o soluție pentru mine. Și pentru nici unul dintre noi. Viața nu merită două parale, dacă prețul plătit e pierderea libertății. Chiar dacă e vorba de o pierdere vremelnică... Nu există pierdere vremelnică. Ce s-a pierdut nu mai revine cum a fost. Timpul nu se întoarce. Și nu-ți vorbesc de libertatea de a ieși acum pe stradă și de a mă plimba prin parc. Doresc să înțelegi că asta e problema existenței noastre. Cum să trăim în deplină siguranță, fără a ne pierde nici una din libertățile noastre, nici pe cea mai neînsemnată. Toată înțimplarea asta, tot ce me se întîmplă mie acum nu e decît o prelungire grotescă a trecutului... Poate să devină și tragică, dar nu va fi mai puțin grotescă... Ceva care ar fi avut sens, cu ani în urmă, și acum, dac-ar fi să prindă iar chip, ar fi complet fără sens. Eu vreau să raportezi în așa fel încît să-ți convingi superiorii că am dreptate. Aș putea să-i conving eu. Sau aș putea să evadez. Dar te vreau aliat. (*După o pauză*) Doresc să te pot respecta.

MAIORUL (*după o pauză*) : Vă înțeleg...

MAGISTRATUL : Mi-ar face plăcere să mă fi înțeles într-adevăr. (*Ii întinde mîna.*) Poți să ai încredere în gîndurile mele. Nu sint cele mai rele de pe lumea asta.

MAIORUL (*ii întinde mîna*) : Pe cuvînt de onoare !

FIICA (*dă năvală*) : Mamă ! Mamă ! O femeie vinde porumbelii ! Porumbelii viii ! Pe stradă !

(*Și deschide larg ferestrele.*)

(*Din stradă se aude un glas de femeie : „Porumbelii ! Porumbelii de vinzare ! Vinde porumbelii !”*)

- SOȚIA (intrînd) : E o confuzie, dragă !
- FIICA : Îți spun că vinde porumbei adevărați ! Porumbei vii ! Are o căruță !..
- MAIORUL : Asta e o coincidență, sau cineva își bate joc de noi ? !
- FIICA : Hei ! Vino la noi ! Vino, te rog, la noi ! Nu te mai opri acolo. Îți cumpăr eu toți porumbei ! Mami, pregătește-ți banii ! Să nu te tocmesti ! Ce noroc ! Asta-i un noroc orb !
- MAIORUL : Aș dori ca această femeie să nu intre aici.
- FIICA : Doamnă, ieși afară ! Cînd mă întore, să nu te mai găsească aici ! (Și a ieșit.) (Maiorul schimbă o privire lungă, în tăcere, cu Magistratul, apoi iese. Fiica reîntră, însoțită de Amanta Iluzionistului. Soția o vede și iese, închizînd repede ușa.)
- AMANTA : Bună ziua... Sigur că ți-i vînd, ți-i vînd pe toți... Cresc porumbei și-i vînd. Alții cresc găini și le vînd. Din ceva trebuie să trăiesc. Deși, la tinerețile mele...
- MAGISTRATUL : Cum îi dai ?
- AMANTA : La prețul pieții. Nici mai scump, nici mai ieftin.
- MAGISTRATUL : Ai venit tocmăi la timp... Fata mea a avut vreo șizeci de porumbei, în ultimul timp se înmulțiseră grozav, dar, de la un timp, mor pe capete... Poate-i otrăvește cineva, vreun vecin.
- AMANTA : Ce nenorocire ! ...Da, eu vecinii aștia... Nu știi niciodată pe cine ai în preajmă... Mie mi-au otrăvit vecinii și cîinii... și pisicile...
- FIICA (bănuitoare) : Țineți cîini și pisici... și creșteți porumbei ?
- AMANTA : Pe vremuri, domnișoară, pe vremuri, cînd nu eram nevoită să trăiesc din negoțul asta. (După o clipă) Ce curios că am trecut tocmăi azi pe strada asta... (Maiorul dă să reîntre. Se răzgîndește. Dispare.)
- MAGISTRATUL (Fiicei) : Tu roagă pe un agent să te ajute să transporti porumbeii din căruță.
- (Fiica iese. După ieșirea ei, Magistratul se întoarce spre vizitatoare ; o privește țintă câteva clipe.)
- AMANTA (după o pauză) : Așadar, m-ai recunoscut...
- MAGISTRATUL : Cu cât îmbătrînim... amintirile vechi... Ați venit în turneu ?..
- AMANTA : Din ceva trebuie să trăim... Poate că, venind încoace, n-am vrut altceva decît să-ți dau de știre că trăiesc.
- MAGISTRATUL : Straniu... Tocmăi tu... Ești amanta lui ?
- AMANTA : A cui ?
- MAGISTRATUL : A timpitului care vrea să mă omoare.
- AMANTA (după o pauză) : Să te omoare ? Poate că nu e chiar timpit.
- MAGISTRATUL : Pe procuror, tot el... ?
- AMANTA : Nu ! Și pentru noi a fost o surpriză...
- MAGISTRATUL (râu) : O surpriză ?..
- AMANTA : Îți spun că nu e el !
- MAGISTRATUL (după o pauză) : Cu atît mai bine. Pentru voi amîndoi. Îmi oferi un tîrg ?
- AMANTA : Nu.
- MAGISTRATUL : Îmi vrea viața.
- AMANTA : Poate urmărește altceva.
- MAGISTRATUL : Ai venit să-l vinzi ? !
- AMANTA : Nu !
- MAGISTRATUL : De unde ați aflat că sînt aici ? (Amanta tace.) Bun serviciu de informații...
- AMANTA : Eu sînt neutră. Sînt doar comisionarul.
- MAGISTRATUL : Comisionarul ? !
- AMANTA : Nu vreau să amoară.
- MAGISTRATUL : Bătrînul sau tînărul ?
- AMANTA (ezită, apoi) : Tînărul...
- MAGISTRATUL (suride) : Ai venit să mă rogi... Mă cunoști, așadar.
- AMANTA : Te cunosc...
- MAGISTRATUL : Poate te-am îmbătrînit... Poate că nu mai sînt cum m-ai știut.
- AMANTA : Vă cunosc pe amîndoi. Praf și pulbere s-ar alege de el, dacă te-ai ivi în fața lui.
- MAGISTRATUL : Atunci... să-l salvăm împreună. Ai un mesaj pentru mine ?
- AMANTA : Doar să mă conving că asta e adresa ta. Dar să știi...
- MAGISTRATUL : Anonima împotriva lui cine a trimis-o ?
- AMANTA (după o pauză) : Bătrînul. El nu știe.
- MAGISTRATUL : Nu știe ? De ce nu s-a mai înregistrat ?
- AMANTA : Bătrînul a rupt scrisoarea către miliție...
- MAGISTRATUL : Deci, schizofrenicul ăla a plănuit totuși să mă omoare. (Tace câteva clipe, apoi) Am recîntit dosarele procesului. Bătrînul vrea să repete istoria. Dar istoria nu se repetă. Sîntem în '66, nu în '46. Tu spune-i, din partea mea, celui tînăr, nu bătrînului, două fraze. Prima — că nu vreau să-l condamn a doua oară. De data asta nu va mai fi grațiat. A doua : că nu voi șovăi, îl voi determina să aleagă — ori pace, ori război, în noaptea asta chiar. Cu mîinile goale. Ai să ții mînte ? Să nu uiți nimic, dacă nu vrei să te trezești fără el.
- AMANTA : Ești neschimbat...
- MAGISTRATUL : Să nu uiți nimic. Altfel... Acum, pleacă. Te scot eu pe ușa asta. Să mă așteptați la noapte. Tu și cu el. Fără bătrîn. În parcul de lingă circ.

AMANTA : Vrei să te răscumperi față de mine ?...

MAGISTRATUL : Să mă răscumpăr ? !

AMANTA : Cochetez și eu...

MAGISTRATUL : Inutil.

AMANTA : Și ridicol. Știu. Probabil că port în mine un instinct al autodistrugerii...

Așa cum ceilalți oameni au instinctul conservării. Întii, tu... Apoi, bătrînul... Acum... Pe acesta din urmă, care nici nu e al meu și nici nu va fi, probabil, vreodată, nu vreau să-l pierd. Și numai tu mi-l poți păstra în viață. (*Brusc*) Spune-mi, nu-ți pare rău că ai distrus... tot ?

MAGISTRATUL (*imprietrit*) : A existat ceva mai presus decât noi doi.

AMANTA : Pentru care a meritat să mă calci în picioare... Dacă-am ajuns cum sînt, nu ești străin.

MAGISTRATUL : Total ne despărțea. Și ne-a și despărțit. Cum ai evoluat mai departe, m-a întristat, dar n-ai avut alt drum. Pur și simplu, asta a fost drumul tău, înscris încă de la naștere. Chiar dacă-ai fi mers cu mine, de aceeași parte a baricadei, mai devreme sau mai târziu, m-ai fi părăsit. N-ai fi putut să mă accepti. Că te-am iubit, e explicabil. Aveam optsprezece ani. Dar mai târziu ar fi fost imposibil. Mereu ar fi fost între noi umbra fratelui tău. (*Tace o clipă, apoi*) N-am făcut decât ce trebuia să fac. Și nici acum nu doresc altceva...

AMANTA : Ești un robot...

MAGISTRATUL : Te înșeli. Sînt un om. (*Suride.*) Și tot ce fac, fac pentru altcineva. Nu pentru noi. Să mergem. (*Se oprește.*) Stai ! Tu vrei să scapi de bătrîn !... (*Se privesc ; ies.*)

(*A intrat Maiorul ; vede camera goală, vrea să alerge după ei, dar îl oprește Fiica Magistratului.*)

FIICA (*intrînd*) : Te rog să nu te iei după ei. (*Reîntră Magistratul. Tăcere. Intră Columbofilul.*)

MAGISTRATUL : Cînd te întilnești cu lupii, dacă sînt chiar lupi, trebuie să-i muști cum te mușcă ei sau să-ți spui ultima rugăciune. Dacă mai ai timp. Dar cum să-i muști și să rămii, în același timp, om ? Trebuie să pui frînă, ca să rămii om. Nu e ușor. Nu-i putem iubi. Pentru voi am pus frînă încrîncenării noastre. Dar, o bună parte a vieții noastre, am trăit cu arma în mînă. Și la propriu și la figurat. Așa că nu ne e ușor. Uneori, cînd n-am ce face și rămîn pe gînduri și mă năpădesc amintirile, mi se pare bizar că trăim

acum în liniște, noi și ei. Cei mai mulți sînt oameni de ispravă, poate ne-au devenit chiar prieteni, în orice caz, trăiesc omeneste. Și eu trebuie să cred în bunele lor intenții, în sinceritatea convertirii lor. Trebuie să cred, ca să rămîn om. Numai că toate sînt așa cum sînt doar pentru că victoria nu ne-a ocolit. În schimb, victoria lor ar fi dus la o imensă baie de sînge. Vrei exemple ? (*Tace o clipă, apoi*) Pentru că noi, noi nu ne-am fi recunoscut nici odată învinși. Nici morți. (*Și a suris ; apoi*) Revoluția noastră a fost de la început umană. Ce poate fi mai uman decît emanciparea celor săraci și lipsiți de drepturi ? S-au comis abuzuri, ilegalități, nu o dată nevinovăția a fost confundată cu vinovăția, dar e o greșeală gravă să se creadă că revoluția, în esența ei, a încetat vreodată să fie umană. Ar fi fost simplu și frumos să fi fost în toate manifestările și în toate amănuntele ei umană. Dar viața și istoria sînt mai violente decît bunele noastre intenții (*Tace, apoi*) Orice represiune este o tristă necesitate. Dar noi n-am avut de ales. Știu că am aerul că-ți țin o lecție... (*Tace o clipă, apoi*) În fața judecății tale, pe care o accept, chiar dacă n-o formulezi, chiar dacă ai amuțit, îți spun că eu nu pot trăi cu sentimentul că sînt vinovat, pe picior greșit, în minus. Înțeleg să nu fiu mîndru de mine în chip prostesc, dar să nu fiu mîndru nici pentru ce e bun în mine ?

FIICA : Violența e un argument ?

MAGISTRATUL : Niciodată. Doar un instrument. Cînd e răspuns la violență.

FIICA : Cîtă seamănare !

MAGISTRATUL (*violent*) : Ascultă ! Tot ce ai, tot ce nu-ți lipsește, ai pentru că eu am făcut treaba asta cumplită în locul tău. Altfel, ai fi trebuit s-o faci tu acum. În locul tău și-n locul altora ca tine !

(*Fiica iese brusc, poate ca să-și ascundă emoția sau intențiile.*)

MAIORUL (*după o pauză, Columbofilului*) : Știți să jucați cărți ?

COLUMBOFILUL : Cărți ? !

MAIORUL : Da... canasta, poker...

COLUMBOFILUL : Cred că mai știu... În închisoare am învățat... (*Suride.*) Jucam noaptea.

MAIORUL : Perfect. În seara asta, veți juca. Trebuie. Vă rog. Cu cărțile astea. (*Și-i întinde un pachet de cărți.*) Numai cu ele.

(*Intuneric*)

(Cînd se reaprinde lumina, în scenă sc
află Maiorul și Magistratul. E seară, tir-
ziu.)

MAIORUL : Acum trebuie să ne bizuim în
mare măsură pe dumneavoastră.

MAGISTRATUL : Și, e puțin ?

MAIORUL : Oricum, sînteți un civil. Ar fi
fost normal să fiți departe de toate astea.

MAGISTRATUL : Cum să fiu departe, cînd
eu sînt în miezul chestiunii ?

MAIORUL : În fine, v-ați atins scopul. Veți
ieși la lumină. Dar cu ce risc, cu ce
risc ! Și... putem fi siguri că ea e acolo ?

MAGISTRATUL : E numai acolo.

MAIORUL : La dumneavoastră nu s-a gîndit ?
Soția dumneavoastră e între viață și moar-
te. La dînsa nu s-a gîndit ?

MAGISTRATUL : Nu s-a gîndit decît la mine.
(*Maiorul îl privește.*) Pentru ea e foarte
important să-l cunoască pe omul ăla, să-l
asculte... ardea de dorința să discute cu
el... (*Se ridică.*) Acum e rîndul meu. Mi-a
cam schimbat planul, dar surprizele vin
de unde nu le aștepti.

MAIORUL : N-ar fi prima oară în istorie
cînd se re deschid vechile procese. Numai
că, în cazul acesta, o să fie dezamăgită.
Uneori nu dorm noaptea la gîndul că și
eu, dacă aș fi fost mai vîrstnic, aș fi putut
să confund nevinovăția cu vinovăția. Dar
problema se pune și altfel. Nu
caut să-mi găsesc o rațiune a exis-
tenței, dar sînt încredințat că gene-
rația dumneavoastră n-are de ce să-și facă
autocritica pentru că a reprimat contra-
revoluția, chiar dur, nemilos, cînd a fost
nevoie. Nu se poate pune sub semnul în-
trebării orice fel de represiune. Unde am
fi, dacă dumneavoastră ați fi tolerat orice
aventură, orice crimă, orice infrațiune ?
Atunci, cînd lupta era care-pe-care, și cînd
sorții izbînzii înclinau cînd de o parte,
cînd de cealaltă... Dacă părinții mei s-ar fi
lăsat îmbătați de iluzii, ar fi pierdut re-
voluția... (*După o pauză*) Nu v-am spus
niciodată pînă acum. Și ei au su-
ferit mult pe nedrept. Tata a fost ile-
galist. Și, în 1950, la șase ani după eli-
berare, a fost acuzat de pactizare cu duș-
manul de clasă și arestat. A stat închis
cîțiva ani, fără să fie măcar judecat. Cînd
i-au dat drumul, ei bine, el m-a îndemnat

să aleg cariera asta. Pare ciudat, nu ?
Paradoxal... Tata era foarte mîndru că
toceam eu, fiul unui comunist acuzat pe
nedrept și reabilitat de partid, port uni-
forma pe care o port, sînt chemat să aplic
legile, adevăratele legi socialiste.

MAGISTRATUL : Trăiește ?

MAIORUL : Nu. După cum vedeți, am toate
motivele să fiu aproape de gîndurile dum-
neavoastră și vă înțeleg și vă aprob. De
fapt, noi doi, eu și dumneavoastră, ar tre-
bui să nu mai avem nici o treabă, să
existăm doar așa, ca să ferim de ispită...
(*După altă pauză*) Ar trebui să aveți o
armă...

MAGISTRATUL : Un motiv în plus să-și
piardă capul. Aveți ordin să nu-mi luați
urma. Ar fi într-adevăr o imprudență de
neiortat. N-ai să acționezi decît la prima
oră după miezul nopții. Dacă pînă atunci
nu ne-am întors.

MAIORUL : Știu ce am de făcut...

MAGISTRATUL : De ce l-ai trimis la ei pe
prietenul meu ? Și de ce i-ai dat cărțile
de joc ?

MAIORUL : Ce știți despre el știm și noi.
Iar bătrînul a primit o carte cu un semn
anume. Care-i dă de știre că un prieten
din străinătate se interesează de el.

MAGISTRATUL : Înțeleg...

MAIORUL : S-ar putea ca acel semn să-i fi
stimulat imaginația. Și imaginația lui să
o fi pornit pe o pantă primejdioasă ; i-am
trimis un semn invers, dacă se poate spu-
ne așa. E o stratagemă care uneori prin-
de. Imaginația lui e acum ea o armă
încărcată. O armă care poate fi dezamor-
sată.

MAGISTRATUL : Așa da... Acum colaborăm
perfect. Dacă e vorba să dezamorsăm
armele și să limpezim excesul de imagi-
nație, cînd devine prea tulbure, sînt omul
dumitale. Și mai spuneai că misiunea du-
mitale aici va fi limitată... Ești sau mo-
dest, sau un disimulat. (*La intenția celui-
lalt de a răspunde*) Lasă, lasă...

SOTIA (*intrînd*) : Te duci acolo... Așadar, știi
că ea e acolo...

MAGISTRATUL (*nu-i răspunde*) : Deci, la
prima oră după miezul nopții.

MAIORUL : Vă conduc... Altfel, agenții au
ordin să vă oprească... (*les amîndoi. Soția
a rămas în pragul ușii.*)

(*Intuneric*)

ADVERSARUL (*despre porumbei*): Nu fac murdărie?

ILUZIONISTUL: Cum să nu facă? Murdăria lor o curăță eu. (*După o pauză*) Douăzeci de ani de pușcărie nu te-au schimbat. Din punctul ăsta de vedere... Ești la fel de pedant.

ADVERSARUL: Toți banii, ciți erau, îi dam pe săpun. Alții fumau sau se îndopau, eu mă spălam.

ILUZIONISTUL: Și... nu râdeau de tine?

ADVERSARUL: De un fost condamnat la moarte nu rîde nimeni. Nici gardienii, nici colegii. (*După o pauză*) Îmi spuneau „prîntul“.

ILUZIONISTUL (*despre porumbei*): Trebuie să le accept prezența. Deși pasărea mea preferată e șoimul.

ADVERSARUL: Îmi amintesc... Spuneai că sînt șoimul tău de vînătoare.

ILUZIONISTUL: N-am prea vînat mare lucru, noi amîndoi. Nu că vînătorul n-ar fi fost iscusit, nici că șoimul n-a fost de rasă.

ADVERSARUL (*după o pauză*): Din ceva trebuia să trăiești. Mie mi-a dat statul și casă și masă. Da' cînd ai învîțat dibăciile astea?

ILUZIONISTUL: Le-am știut dintotdeauna. (*După o pauză*) Tata a fost iluzionist. Nu ți-am spus niciodată? Ciudat. Dar eu sînt o ediție mult mai puțin reușită. A, el era un maestru!... Vrei să-ți prezint un număr?

ADVERSARUL: Nu. (*După o pauză*) Ceasuri nu știi să furi?... Aveam unul cu noi, care încasase cinci ani. Tot iluzionist. (*Iluzionistul, în tăcere, aduce o lădiță, înainte ascunsă, o deschide, scoate un pumn de ceasuri.*) Văd că nu-ți pierzi vremea...

ILUZIONISTUL (*duce înapoi lădița, se întoarce*): Dibăciile astea, cum le spui tu, le uitasesm. Dar m-au însoțit, de fapt, tot drumul. Pe tăcute. (*După o pauză*) Ești dezamăgit? (*După altă pauză*) Dacă ești dezamăgit, află că eu sînt același. Deși scot porumbei din joben. Nu te lua după mască. (*Privindu-l, emoționat*) Și tu ești același. (*Încet*) Ești neschimbat... la fel de tînăr... la fel de frumos.

ADVERSARUL: După o condamnare la moarte? După douăzeci de ani de pușcărie?

ILUZIONISTUL: O condamnare la moarte! Douăzeci de ani de pușcărie... Adică, ai dreptul să ieși din scenă.

ADVERSARUL: Am fost seos din scenă. Și rolul mi l-am jucat. Pînă la capăt.

ILUZIONISTUL: Ai jucat un rol, dar nu pe al tău. (*După o pauză*) Sîntem aceeași, dar nu-ți mai pot pretinde nimic.

ADVERSARUL: Niciodată nu mi-ai pretins ceva. Ideile tale au devenit ideile mele. Asta a fost tot. Și, la proces, mi-am asumat întreaga răspundere, pentru ca tu să scapi. Eu nu eram decît brațul activ. Tu, mentorul meu. Așa te-am știut.

ILUZIONISTUL: Ți-am primit darul și te-am prețuit înzecit. Cu toate că m-am temut c-ai să mă consideri un laș.

ADVERSARUL: Tu, laș? Eu trebuia să mor. Tu — să trăiești. Ca să-ți continui opera.

ILUZIONISTUL: Fără tine? Am trăit ca să aștept întoarcerea ta. Ca să fim iar împreună. Dacă... n-ai fi avut norocul să fii grațiat... n-aș mai fi trăit o clipă.

ADVERSARUL (*se ridică*): Nu trebuia să spui asta. (*Iluzionistul îl privește, nedumerit.*) Dacă ai fi murit și tu, ce rost ar mai fi avut toate?... (*După o pauză*) Ți-ai fi dat tu seama la timp... Deși, înțeleg, n-a fost ușor nici pentru tine să trăiești.

ILUZIONISTUL (*după o tăcere*): Ai spus că ai fost seos din scenă. Adică, te-am așteptat în zadar.

ADVERSARUL: Ce-am mai avea de făcut, noi, amîndoi?

ILUZIONISTUL: Orice.

ADVERSARUL: Ce speranțe mai putem avea?

ILUZIONISTUL: Nici una. Doar să fim noi înșine, fără nici o speranță.

ADVERSARUL (*ezită, apoi, încet, rar*): De ce ne-or fi eliberat?

ILUZIONISTUL (*de la această replică, se schimbă tonalitatea interpretării*): Ești liber?

ADVERSARUL: În închisori nu mai există nici un deținut politic...

ILUZIONISTUL: Tu ai fost deținut politic. Tu ești un politic.

ADVERSARUL: O serie de sentințe au fost anulate. Mulți au fost reabilitați.

ILUZIONISTUL: Tu, să fii reabilitat? A, vrei să fii ca toți oamenii?... Te-am pierdut? Te-am pierdut, chiar?... (*Dur*) Ai uitat că ei au cîștigat?

ADVERSARUL : Știu asta. Am știut de a doua zi că nu putea fi vorba de un meci nul...

ILUZIONISTUL : Atunci ? Dacă am fi câștigat noi trînta asta, i-am fi lăsat liberi ? Să conspirăm împotriva noastră ? De data asta, nu ne-ar fi scăpat. A, ce baie de sînge ar fi fost... Tu, în singele lor țî-ai fi spălat mîinile... Ca în vechile jertfe...

ADVERSARUL : Ca în vechile jertfe...

ILUZIONISTUL : Dar am pierdut. Li ascultam pe aia pe toate lungimile de undă posibile. În fiecare noapte. Ne făgăduiau marea cu sarea, cîte-n lună și în stele ! Dar n-au venit. Pînă la urmă, n-au venit...

ADVERSARUL (*după o pauză*) : Știi... cred că nici n-aveau de gînd să vină.

ILUZIONISTUL : Asta n-ai de unde s-o știi. Ar fi să-i credem imbecili.

ADVERSARUL : Ce rost are să mai discutăm despre ce-a fost ? Noi am fost niște bieți jucători de popa prostu ! Cînd partida era pe viață și pe moarte.

ILUZIONISTUL : Încă n-am murit. (*Și l-a privit.*)

ADVERSARUL : Și... trebuie să murim ?

ILUZIONISTUL (*după o pauză*) : Ai fi putut muri de o sută de ori pînă acum...

ADVERSARUL : M-a ținut în viață speranța... c-am să te revăd.

ILUZIONISTUL : Băiete...

ADVERSARUL : Și știam că *timpul a stat*. (*Tace, apoi*) Dar acum...

ILUZIONISTUL : Acum, ce ?

ADVERSARUL : Nimic. (*După o tăcere*) Trebuie să murim ?

ILUZIONISTUL : Dacă vrem să mai trăim o singură clipă adevărată, trebuie. Dar nu oricum. Nu prinși în cursa asta, ca șoarecii. Nu cum mor porumbeii, cînd mor, în cotețele astea.

ADVERSARUL : Fără nici o speranță ?

ILUZIONISTUL : Da. Fără nici o speranță. Să lupți, avînd încă speranță, asta știe oricine. Orgoliul meu și al tău e altul.

ADVERSARUL : Am așteptat douăzeci de ani, ca să ajung tot aici ?

ILUZIONISTUL : Altfel, jertfa ta de pînă acum ce sens ar fi avut ?

ADVERSARUL (*după o pauză*) : Am pierdut, am recunoscut înfrîngerea, e mai elegant așa.

ILUZIONISTUL : Blestemata ta pedanterie !

ADVERSARUL : Vrei să spui că pedanteria m-a pierdut ?

ILUZIONISTUL : O știi prea bine ! Ce să-ți mai spun eu ? Dacă n-ai fi mers la întîlnirea aia...

ADVERSARUL : Eram așteptat. Detest lipsa de politețe. Am executat adversari, dar n-am întîrziat la nici o întîlnire. Și, îți repet, n-am ieșit cu gînduri de răzbunare.

ILUZIONISTUL : Nu e o răzbunare, mai ales că nu ne va aduce decît pieirea. Noi, singuri, noi doi contra tuturor — asta va fi semnificația acestui act. Singura clipă în care vom fi liberi. Dincolo de ea nu va mai fi nimic. Așa cum și dincoace, nimicul ne îngroapă sufletele. Trebuie să avem o secundă a noastră. O secundă care să ne justifice întreaga viață. Altfel, de ce-am trăit ? De ce ne-am născut ?

ADVERSARUL : Ne-am născut să-l ucidem pe... ?

ILUZIONISTUL : Altădată credeam că pentru alteeva ne-am născut. Dar acum știu. Doar pentru asta. În loc de un zbor larg — o călătorie pe verticală. O verticală foarte îngustă.

ADVERSARUL : Ai spus : noi doi, contra tuturor.

ILUZIONISTUL : Am spus-o.

ADVERSARUL : Deci, recunoști : nimeni nu e eu noi, toți ne-au uitat...

ILUZIONISTUL (*incet*) : Chiar de-ar avea lumea întreagă cu ei, noi doi trebuie să fim pînă la capăt noi înșine.

ADVERSARUL : Au fost reabilitați și cîțiva dintre ai noștri... i-am și cunoscut. Am fost închis cu ei.

ILUZIONISTUL : Reabilitați ? Re-cu-pe-rați ! Și cumpărați ! Niște sperjuri care-au făcut Canossa ! Cîțiva intelectuali recuperați profesional. Decît să dea cu lopata la șantiere, mai bine să se ocupe de știință, nu ? Mai rentabil. Logic. Dar tu ? Din punctul ăsta de vedere, ce valoare ești tu ? În ochii lor ești nimeni și nimic. Doar eu știu cine ești, doar eu te prețuiesc ! Cine e cu picioarele pe pămînt, eu, care scot porumbei din joben, sau tu ? Tu nu vei fi micînd pe lista asta. Ei rămîn cine sînt, noi doi rămînem cine sîntem. Doar n-au luat puterea ca să ne întindă nouă mîna ! Puterea e în mîna lor, strînsă pumn. Și n-au de gînd să deschidă pumnul. Acum înțeleg, acum înțeleg de ce n-ai încercat niciodată, o singură dată măcar, să evadezi ! Nu există deținut să nu viseze la evadare ! Doar tu visai cum să le întinzi și celălalt obraz, să nu rămîi scuipat doar pe unul ! Să le cerșești indulgențele ! Să-i rogi să te accepte ! Să trădezi și să te trădezi !

ADVERSARUL : Ascultă...

ILUZIONISTUL : Nimic ! Taci ! Te-am pierdut.

ADVERSARUL (*excedat*) : Unde să fi evadat ? M-ai fi scos tu din țară ? Tu de ce n-ai fugit peste graniță ?... (*Tăcere.*) Atunci ? Unde să fi evadat ? (*Amar*) Parașuta a plutit eu mine de sus în jos. De jos, de pe pămînt, în sus, mai greu.

ILUZIONISTUL : Ai dreptate. N-ai fi avut unde. Dar nu pricepi, nu simți că țî-ai schimbat doar celula ? Noi nu mai avem unde să evadăm, decît în acea unică clipă

- de libertate pe care ți-o ofer. Sau tot ce am investit eu în tine s-a risipit în văzduh, ca un fum ?
- AMANTA (*care a intrat pe ultimele cuvinte, încercată cu pachete și cu sticle*): Li-te-ra-tu-ră! Nu-l asculta, că numai rău ți-a făcut. Hai, ce-ai rămas ca niște momii? Debarasați-mă de toate astea. Mai bine îmbățați-vă cu licoarea asta. E coniac francezesc.
- ILUZIONISTUL: O să ne îmbătăm și cu coniac francezesc. Dar tu să nu te amesteci în ce vorbim noi. Tu trebuie să fii de parte de blestemul ăsta.
- AMANTA: Ha! (*Il privește pe Adversar.*) Frumos mai ești... Cîți ani ai? Patruzeci? Pușcăria te-a făcut așa frumos, sau erai dintotdeauna? Înțeleg de ce te-a iubit așa ramolitul ăsta...
- ILUZIONISTUL: Ești beată.
- AMANTA: Încă nu. Parcă italianu' ăla m-a lăsat să beau? A întins de mine... Dar și cu l-am ușurat de o groază de bani.
- ILUZIONISTUL: Incetează! Nu-mi povesti mie toate scîrnăviile astea!
- AMANTA: Să nu ți le povestesc? Să trăiești din banii mei, dar să ne prefacem că sintem lorzi, nu? Să trăim în murdăria asta, cu găinațul lingă noi, dar să nu-i spunem pe numele lui adevărat, nu? Află de la mine: găinațul e găinaț.
- ILUZIONISTUL: Te-am rugat... Te rog și acum. Să nu mă umilești. Nu suport să mă umilești. Nu pot îndura atîta umilință.
- AMANTA (*il privește îndelung*): Hai, nu te bosumfla. N-am vrut să te supăr. Doar că-mi vine să vărs. Hai, apucați-vă de băut. Știi că tot la tine mă întorc. (*li ciufulește părul.*) Și pe mine m-ai îmbătat cu vorbele tale demente. Doar că noaptea ești lipsit de orice vlagă. Încă din prima noapte. Și nici bani n-ai. (*Il privește pe Adversar.*) Știi că pînă la urmă s-ar putea să-mi plăci? Douăzeci de ani n-ai avut parte de nici o femeie?... O să vedem... Ciocniți și în sănătatea mea. Am apă caldă?
- ILUZIONISTUL: Ai. Și pe prietenul meu să-l lași în pace. Să nu te legi de el...
- AMANTA (*Adversarului*): Ascultă, Isus Cristos, să nu deschizi ușa asta cît timp mă spăl. Maria Magdalena nu vrea să te tulbure prea devreme. Toate la timpul lor. (*Se oprește.*) Porumbeii ăștia scîrboși... Am să le succese gîtul, unul cite unul. Ai să-i găsești morți pe toți. (*Și a ieșit.*)
- ILUZIONISTUL: E nebună. Știe ea bine că, dacă-mi omoară porumbeii, o omor și eu pe ea.
- ADVERSARUL (*după o pauză*): Să bem.
- ILUZIONISTUL: Noroc.
- ADVERSARUL (*după o altă pauză*): Nu e prea tînără?
- ILUZIONISTUL: Te-ai stăpînit să mă întrebi pînă acum... Cînd am luat-o, aveam patruzeci și cinci de ani...
- ADVERSARUL: Și ea douăzeci, douăzeci și cinci... Sînteți căsătoriti?
- ILUZIONISTUL: Nu... Încă nu. Ea ezită încă. Intr-o privință, are dreptate. Femeile m-au inhibat întotdeauna. (*După o pauză*) Îți place?
- ADVERSARUL: De ce mă întrebi? (*Mijindu-și ochii*) Nu vrei s-o pierzi?
- ILUZIONISTUL: Nu.
- ADVERSARUL: Paravan?
- ILUZIONISTUL: Și asta.
- ADVERSARUL: Și sperî că eu n-am să ți-o iau de tot. Cu altul, s-ar putea întimpla...
- ILUZIONISTUL: Porumbeii gunguresc doar între ei. Nici eu nu le înțeleg graiul, nici ei pe-al meu.
- ADVERSARUL: Singuri mai sîntem, doamne! (*După o pauză*) Nu te teme. Nu-mi place.
- ILUZIONISTUL: Dacă vrea ea, nu-i scapi. Nu mi-ar părea rău... doar să nu plece de la mine.
- ADVERSARUL: Ai accepta s-o împarți cu mine?!
- ILUZIONISTUL: Nu cu mine ai împărți-o. Cu alții, da. (*După o pauză*) Și tot vom muri.
- ADVERSARUL: Vom muri, vom muri... Să murim, să ucidem, să ne sinucidem...
- ILUZIONISTUL: N-avem nici un motiv să trăim.
- ADVERSARUL: Și ce motiv avem să murim? Eu, bătrîne, vreau să trăiesc! Afară e soare, lumină, flori, oameni, respir.
- ILUZIONISTUL: Aerul ăsta?
- ADVERSARUL: Aerul e aer.
- ILUZIONISTUL: A, tu crezi că aerul nu are culoare, îți închipui că e transparent? Oxigen, hidrogen, azot... Fals! Aerul e plin de iod. Și de particule fine de fier. Și de sînge. E roșu.
- ADVERSARUL: Te îmbeți repede...
- ILUZIONISTUL: Nu într-atît, încît să nu mai văd adevărata culoare a aerului. Și nu într-atît încît să nu văd ce s-a ales de tine. Te-au redus la nimic. Ei bine, îi dau voie să se culce cu tine. Ca să ți se facă lehamite.
- ADVERSARUL: Mi s-a făcut... Mi-e lehamite de tot și de toate.
- ILUZIONISTUL: Încă nu. Ultima încercare n-ai trecut-o. Ultima ispită a vieții încă nu te-a atins, cu aripa ei ucigătoare...
- ADVERSARUL: Ea?
- ILUZIONISTUL: Ești ager...
- ADVERSARUL: O aștept liniștit. Îți voi dovedi că nici ea nu mă poate chema la nimic. Mi-e foarte ușor să rezist.
- ILUZIONISTUL: Și pe tine te inhibă femeile?
- ADVERSARUL: Din punctul ăsta de vedere, sînt terminat.
- AMANTA (*reintrind*): V-ai îmbătat? Încă nu, dar sînteți pe drumul cel bun. Perfect. Toarnă-mi. Să nu-ți tremure mîna. Noroc! (*Bea.*) Mă plăci, sfînt pogorit din cer?

ADVERSARUL : Nu sînt sfînt și nu vin din cer. Doar dacă pușcăria...

AMANTA : Te-am întrebât dacă mă plăci.

ADVERSARUL : N-am timp să mă gîndesc dacă te plac sau nu. Și nici nu ești liberă.

AMANTA : Nu sînt liberă ? !

ADVERSARUL : Ești a lui.

AMANTA : Ha ! Și tu nu vrei să-l faci să sufere ?

ADVERSARUL : Nu i-am adus decît nenoroc. Dar nu ăsta-i motivul.

AMANTA : Tu i-ai adus nenoroc ? Și el a fost norocul tău ? ! El te-a trimis la pușcărie, ai scăpat de la moarte ca prin urechile acului, și tu i-ai adus lui... ? ! Îl crezi capabil de remușcări ?

ADVERSARUL (sec) : Ar însemna să-i fie milă de mine. Între mine și el sînt altfel de relații.

AMANTA : Ce-fel-de-re-lații ?

ADVERSARUL : Îi sînt ucenic. El e dascălul meu.

AMANTA : Doar atît ?...

ILUZIONISTUL : Încetează...

AMANTA : Bine. N-am să împing indiscreția prea departe. Deși, nu vă cred. Mai toarnă-mi. (Bea.) Știu aristocrații ăia ce e bun și ce nu e... (Rotindu-și privirea) Pfu!... detest mizeria. Știi în ce casă m-am născut ?

ADVERSARUL : Dacă-mi spui, știu.

ILUZIONISTUL : N-o asculta. Palavre. Vrea să ne domine.

AMANTA : M-am născut într-o admirabilă casă de burghezi sadea. Burghezi veritabili. (Și-l privește triumfătoare.)

ADVERSARUL : Te cred.

AMANTA : Auzi ? El mă crede.

ILUZIONISTUL : Poate că te-ai născut unde zici. Dar erai fata servitoarei. Te-o fi făcut cu stăpînul casei... asta e posibil.

AMANTA : Vrei să te plesnesc ?

ILUZIONISTUL : Să n-o crezi. Dacă-o crezi, ești pierdut.

ADVERSARUL : Dimpotrivă, dacă o contrazic, sînt pierdut.

ILUZIONISTUL : Dacă ești terminat, ce nevoie ai să te aperi ? Poți s-o și contrazici.

AMANTA : Adică, cum, terminat ?

ADVERSARUL : Așa. Terminat.

AMANTA : Adică — insensibil.

ADVERSARUL : Ia-o cum vrei.

AMANTA : Așadar, nu-ți plac.

ADVERSARUL : Nici nu-mi plăci, nici nu-mi displaci.

AMANTA : Cum e mai rău. Dacă ți-aș displăcea, aș mai avea o șansă să-ți plac.

ADVERSARUL : De ce ții neapărat să-mi plăci ? De ce mie ?

AMANTA : Treci la atac ?

ILUZIONISTUL : Dacă treci la atac, ești pierdut.

AMANTA : Gro-zav ! Grozav și subtil. (După o pauză) Mai toarnă-mi. (Bea.) Sînt bătrînă ?

ADVERSARUL : Nu ești în nici un fel. Pur și simplu, nu ești.

AMANTA : Deși m-am născut într-o admirabilă casă de burghezi sadea.

ADVERSARUL : Cu atît mai mult. I-am de-testat pe burghezi întotdeauna.

AMANTA : Și pe burghezi, și pe aristocrați...

ADVERSARUL : Pe aristocrați, nu. Mi-ar fi plăcut să trăiesc în evul mediu.

AMANTA : Și să fii iobag !

ADVERSARUL : Aș fi fost condotier !

AMANTA : Tu n-ai luptat pentru burghezie ?

ADVERSARUL : Pentru o idee ! (Și a bătut cu pumnul în masă.)

AMANTA : Prostule ! Condotierul burgheziei, asta ai fost ! Știi pentru ce ai luptat ? Ca să nu-mi pierd eu vila admirabilă în care m-am născut, să nu fiu acum aici, în vagonul ăsta infect, cu podeaua acoperită de găinaț. Pentru asta ai luptat.

ILUZIONISTUL : Îți închid eu gura...

AMANTA : Cum ?

ILUZIONISTUL : Cu un dos de palmă.

ADVERSARUL : Ei, nici așa...

AMANTA : Încearcă. Încearcă, și ai să ieși bătut măr.

ILUZIONISTUL : Bine, bine...

ADVERSARUL : Te bate ? !

AMANTA : Măr. Îl bat măr. Așa cum și tu ești făcut măr din meciul ăsta cu mine. Pentru burghezie ai luptat, superbule. Numai că n-ai luptat bine.

ILUZIONISTUL : Nu-l jigni. El s-a jertfit.

AMANTA : Nu de jertfa lui aveam nevoie. Victoria lui îmi trebuia. Alții trebuiau jertfiți.

ILUZIONISTUL : Vor fi.

AMANTA : Baliverne ! Ai să-mi dai înapoi tineretea mea ? Ai să-mi dai tu înapoi casa admirabilă în care m-am născut ? Pe lumea ailaltă !... Tu, care nu ești în stare să omori un gîndac ? (Adversarului, șoptit) Știi, noaptea, aici colcăie de gîndaci și el nu le face nimic.

ILUZIONISTUL : Minte ! Halucinează ! Nu există nici un gîndac aici. Dealtfel, porumbeii i-ar distruge. Noaptea îi las liberi.

AMANTA : Dobitoc ! Noaptea, porumbeii dorm. Cum se lasă întunericul, adorm. Vrei să-ți demonstrez ? Vrei să-i fac să tacă și să adoarmă ? Le pun un pled peste cotete și ei, tîmpitii, cred că a venit noaptea. Și adorm.

ILUZIONISTUL : Lasă-i în pace !

AMANTA : Tu nu poți omori un gîndac... nădușești din cap pînă în picioare. În schimb — îndemni pe alții la erimă. Pe nenorocitul ăsta superb... Ești fericit, cînd alții fac, la îndemnul tău, ce tu nu ești

în stare. Tu, care n-ai pic de vlagă și mă trimiți în patul altora...

ILUZIONISTUL : Eu te trimit ? !

AMANTA : Da ! Asta e compensația pe care ți-o ofer. Fapta altora compensează neputința ta atoteprinzătoare. Și încă cum ! Mai toarnă-mi !

(Intunerie. Cînd se reaprinde lumina, Amanta intră. Vine de la Magistrat.)

AMANTA *(după o pauză)* : Am fost acolo.

ILUZIONISTUL *(rinjește)* : Am avut răbdare, după cum vezi. Deși ai lipsit cîteva ceasuri în plus.

AMANTA : Asta e singurul lucru pe care-l admir la tine. Răbdarea. Îl admir și îl detest, în același timp. După ce-am fost acolo, trebuia să mă îmbăt. Mi-am căutat un partener, l-am găsit, dar n-am reușit să mă-imbăt. *(Tace, apoi.)* E aici. Cu toată familia. În jurul casei sînt cîteva sticleți. De ce a venit aici, nu știu. Clar ?

ILUZIONISTUL : De ce s-a cărăbănit din propria-i casă, știi ? De ce ?

ADVERSARUL : Dacă-mi spui, știu.

ILUZIONISTUL : Îi e frică de tine !

ADVERSARUL : Ha ! A venit la odihnă...

ILUZIONISTUL : Și-l păzese sticleții ?...

ADVERSARUL : E o personalitate...

ILUZIONISTUL : Știe că ești liber...

ADVERSARUL : De unde pină unde ar ști el că i-aș fi pus gînd rău ?

ILUZIONISTUL : Asta n-o știe. Dar știe că nu mai ești în pușcărie. Asta a avut de unde s-o afle, nu ? Și i s-a făcut frică. Fuge de tine ! Știe doar că există, că trăiești, că ai supraviețuit, și fuge de tine. Se ascunde ! Vezi cine ești tu ? Vezi cine sîntem noi doi ? Pe el, mă ! Pe el !

ADVERSARUL : De asta m-ai adus și pe mine aici ? ! Nu !

ILUZIONISTUL : Nu ? Te-a înfruntat cît erai în mîinile lui, cu gardienii în coaste, el — cu drept de viață și de moarte asupra ta... Dar acum să-l văd ! Acum să te înfrunte, să-ți vină în față, singur, ca un par-ti-cu-lar, cu mîinile goale... Și tu ? !

ADVERSARUL : Nu de mine se ascunde el. Se ascunde de ăla care l-a omorît pe procuror. Să-l lăsăm pe ăla să-și continue treaba. Eu — nu — vreau.

ILUZIONISTUL *(Amantei)* : Toarnă-mi.

ADVERSARUL : Ascultă ! Totul trebuie să aibă o logică, o motivare. De ce s-o facem ? De ce ? Ca să le dăm de știre că existăm ? Ei știu că n-am murit. Că nu ne-am schimbat opiniile, că le sîntem adversari... Tu singur ai spus-o, că ei știu și asta ști că nu voi fi reabilitat. Atunci ? Hai să circumscriem exact... cine sîntem, unde sîntem, și ce putem face ? Sîntem singuri, izolați, fără nici o putere, nu putem face nimic. Absolut nimic. Am pierdut, să ne resemnăm. Să le recunoaștem victoria...

ILUZIONISTUL : Nu !

ADVERSARUL : Chiar dacă noi nu le-o recunoaștem, asta nu schimbă cu nimic lucrurile. Faptele sînt încăpăținate, ei au învins, noi am pierdut. N-am nici o motivație. Dacă-l omor pe judecător, nu schimb nimic, absolut nimic din realitatea politică existentă în jurul nostru. Omor un om, nici nu vor publica în presă, nu va avea nici un ecou. Și să-ți mai spun ceva... El e unul, unul singur. Cîți or fi ca el ? Nu-i pot omori pe toți !

ILUZIONISTUL : Unul singur e de-ajuns. Ca un simbol.

ADVERSARUL : Ca un simbol... Nu va fi nici un simbol. Se va spune că a fost o răzbunare personală. Ei bine, n-am chef de o răzbunare meschină.

ILUZIONISTUL : Nu pricepi, nu pricepi de ce te-am așteptat ? Ca să murim... ca să murim împreună !

ADVERSARUL *(după o pauză)* : Asta e altceva...

ILUZIONISTUL : Și, pentru că el a fost călăul care ne-a adus aici, în acest prag al nebuniei și morții, îl vom trage după noi. Doar pe el.

ADVERSARUL : Asta-i altceva...

AMANTA : Te-a hipnotizat ! Nu vezi că te-a hipnotizat ? ! Trezește-te ! Tu ai să mori, și el are să trăiască ! Mai bine însoară-te cu mine ! Ce te-ai holbat așa ? Însoară-te cu mine ! Doar eu te pot salva ! Doar eu pot să-ți redau viața ! *(Și îl sărută sălbatic pe gură.)*

ILUZIONISTUL : Vezi... ți-am spus eu. Visul ei e să fie femeie cinstită. Ți-am spus eu. *(Și izbucnește într-un hohot de ris.)*

ADVERSARUL *(uluț și indispus)* : Ești perfect treaz !

ILUZIONISTUL : Într-adevăr, de ce să murim ? Cine-ți spune c-or să ne prindă ? Mai ales acum, or să-l vîneze pe celălalt... care i-a plătit polița procurorului.

ADVERSARUL : Or să ne ia în întrebări pe toți...

ILUZIONISTUL *(il privește îndelung)* : De întrebările lor ți-e frică, vîd. Dar de ale noastre ?

ADVERSARUL : De-ale voastre ? ! Nu-ți dai seama că sîntem morți ? ! Și că morții nu învie ? !...

(Pauză)

ILUZIONISTUL : Ești mort ? Sînt mort ?

ADVERSARUL : Adevărat... Trăim...

ILUZIONISTUL : Așadar...

ADVERSARUL : N-avem nici o șansă... Sîntem în '66, nu în '46...

ILUZIONISTUL : Noi nu mai avem nimic de pierdut. Așa că n-am de ce să-mi fac iluzii. Nu te mint. Adversarii noștri — ei își fac iluzii. Ei cred că nu mai au decît prieteni.

ADVERSARUL : De ce ne-au eliberat ? Sînt puternici. Nu mai reprezentăm nici un pericol.

ILUZIONISTUL : Și nu trebuie să le dovedim contrariul ?

ADVERSARUL : Ca să ne închidă iar ? Sîntem în '66, nu în '46 !

ILUZIONISTUL : Ai primit un ordin !

ADVERSARUL : Ești nebun ! Sau, mai degrabă, ridicol !..

ILUZIONISTUL : Ai primit un ordin !

ADVERSARUL : Dovedește-mi că ai dreptul să-mi mai ordoni ! (*Iluzionistul a scos o carte de joc. I-o întinde.*) Dumnezeu !

ILUZIONISTUL : Am jucat pe o carte. Am pierdut o dată. Asta nu înseamnă că trebuie să schimbăm cartea. Jucăm tot pe ea.

ADVERSARUL : Mîniți ! Ai păstrat-o douăzeci de ani !

ILUZIONISTUL : Știi bine că mi-a fost confiscată. Și asta — e nouă-nouță.

ADVERSARUL : Ai primit alta ? !

ILUZIONISTUL : După cum vezi.

ADVERSARUL : Cum ? !

ILUZIONISTUL : E bun și turismul la ceva...

AMANTA : Te dopeză ! Te dopeză cu informații false... minciuni... Ești drogat ! În prezența lui ești pur și simplu drogat...

ADVERSARUL (*după o tăcere*) : Nu el m-a arestat. Dac-ar fi fost anchetatorul... ar fi fost altceva. Dar, odată ajuns în boxă, cu toate probele în spinare, ce să fi făcut judecătorul ? Să mă fi achitat ? !

ILUZIONISTUL (*bea*) : Bine... dacă nu vrei, nu vrei. Nu vrei sau nu poți, tot aia e. În cazul ăsta, renunțăm.

AMANTA : În fine...

ILUZIONISTUL (*după o pauză*) : În cazul ăsta, am să-ți gădesc altă indeletnicire. Vezi că și eu știu să mă încadrez, nu numai tu. Asta, ca să nu-ți pierzi impresia bună despre mine. Vrei să fii asistentul meu ?

ADVERSARUL : Asistentul tău ? !..

ILUZIONISTUL : Te învăț meserie... Nu e ușor, dar nu e nici greu. Meseria asta e din iuteală de mînă și nebăgare de seamă. Un timp, ai să-mi fii asistent. Am autorizație. Cu timpul ai să înveți și tu. Ai să scoți porumbel din joben. Semă că luptăm pentru pace... și noi doi luptăm pentru pace, nu ? Ai să înveți să iei ceasul omului de la mînă fără să te simtă... Ai să iei chiar și un revolver...

ADVERSARUL : Un revolver ? !.. (*Bea.*)

ILUZIONISTUL : Da... ai să-i iei unuia revolver de la brîu... Și el n-o să simtă nimic... O să mergem din tîrg în tîrg cu un revolver. Afîșe mari, vesele, țipătoare... Mare spectacol, mare ! Celebrul artist iluzionist și ilustrul său asistent... Și, cînd am să mor, ai să moștenești tu tot. Și afîșele... și porumbelii... și jobenul. (*După o clipă de tăcere*) Și revolverul. Întreaga mea artă !

ADVERSARUL : Încetează...

ILUZIONISTUL : Întreaga mea artă !.. O luăm și pe ea... Ai s-o convingi tu. Eu

șt-am fost în stare. O fac și pe ea asistentă mea... Și o să se lepede de satana. Visul ei e să fie femeie cinstită.

ADVERSARUL : Încetează... (*Bea.*)

ILUZIONISTUL : Nu-ți place perspectiva asta ?.. Nu pentru perspectiva asta ai îndurat tot ce-ai îndurat ? Nu ca să fii răstignit pe crucea asta ai urcat Golgota ?

ADVERSARUL (*care, evident, nu e deloc „drogat”, strigă*) : Dă-mi revolverul !

ILUZIONISTUL (*după o pauză*) : De unde știi tu că am vreun revolver asupra mea ?

ADVERSARUL : Dă-mi revolverul !

AMANTA : Nu !

ILUZIONISTUL : Ți... nu ești pregătit sufletește să ai un revolver. N-ai ști ce să faci cu el. Revolverele își au și ele rostul lor. Și gloanțele au rostul lor. Primul glonte nu e pentru noi. Al doilea și al treilea — da. Al doilea și al treilea sînt pentru noi. Dar primul — nu. Cînd ai să afli pentru cine sînt pregătite gloanțele astea, uite-le !.. (*După o tăcere*) cinci... două sînt acum inutile... să păstrăm trei... și în ce ordine, atunci, doar... Și nici atunci. Ca să-mi dovedești că ești pregătit sufletește, de revolver trebuie să-ți faci singur rost.

ADVERSARUL : Cum ?

ILUZIONISTUL : Te învăț eu... te învăț eu... Ți-am spus doar că te fac asistentul meu. Te fac asistentul meu, ca să ți se facă lehamite.

ADVERSARUL : Mi-e lehamite de orice.

ILUZIONISTUL : Încă nu. Ultima încercare n-ai trecut-o. Ultima ispită a vieții încă nu te-a atins cu aripa ei ucigătoare...

ADVERSARUL : Ea ?

ILUZIONISTUL : Ți-am mai spus că ești ager...

AMANTA : Nu-l asculta ! Tu ai să mori și el are să trăiască ! El n-o să aibă niciodată curajul ăsta !

ADVERSARUL (*după ce a tăcut citeva clipe*) : Mai există vreun singur om, care să gîndească ca tine ? Arată-mi-l ! Să-l cunosc și să fiu sigur că nu sîntem doar noi doi... Al treilea unde e ?

ILUZIONISTUL : Cine l-a ucis pe procuror ?

ADVERSARUL : Nu știi. Poate un criminal de drept comun, care avea să-i plătească o poliță personală. Eu sînt un politic, un criminal politic, cum am fost categorisit. Dacă e și el un om politic și dacă-l vom găsi, atunci vom fi trei. Dar dacă nu e, dacă e un ucigaș de rînd, nu e omul nostru, nu sîntem trei.

ILUZIONISTUL : Nu pricepi de ce te-au eliberat ? ! (*Adversarul, surprins de ton, a făcut un pas înapoi.*) Pentru ca să te închidă iar ! De data asta, împreună cu mine ! De data asta, împreună cu mine. Ca să neucidă pe amîndoi ! Erau de mult pe urmele mele...

ADVERSARUL : Nu...

ILUZIONISTUL : Cine l-a ucis pe procuror ?

ADVERSARUL : Tu ? ! Tu ai făcut-o ?

ILUZIONISTUL : Taci ! Nu întreba nimic. (Și

l-a îmbrățișat.) Înțelegi ?

ADVERSARUL : Înțeleg...

ILUZIONISTUL : Toate firele duc spre mine...

ADVERSARUL : Da...

ILUZIONISTUL : Oricum, nu mai am mult de trăit. N-am cum să scap.

ADVERSARUL : Înțeleg...

ILUZIONISTUL : Tu, șoimul meu...

AMANTA : Mi-e scîrbă ! Vă spun că mi-e scîrbă !

ADVERSARUL (*ca să-și ascundă jocul ?*) : Nu cumva ai fost urmărită ? ! (*Și a ieșit.*)

AMANTA (*după o pauză*) : Rău ți-ai mai infundat discipolul...

ILUZIONISTUL : I-am deschis o cale...

AMANTA : Înțeleg să dorești moartea cuiva pe carc-l urăști...

ILUZIONISTUL : N-am pe nimeni mai drag pe lumea asta. Tu n-ai cum să înțelegi.

Altceva am visat eu pentru el...

AMANTA : Ori tot, ori nimic.

ILUZIONISTUL : Văd că înțelegi. Nu e ușor să alegi nimicul, nu e ușor chiar cînd n-ai altă alegere...

AMANTA : Știu de ce discut așa de liniștită cu tine și nu te internez la balamuc ?

Pentru că te cunosc. Și știu sigur că nu ești capabil decît de vorbe.

ILUZIONISTUL : Am aruncat piatra din praștie. Nu se mai întoarce. Și nu sînt singur. Nu eu voi apăsa pe trăgaci.

AMANTA : Poate că în ultimă clipă... o să se răzgîndească...

ILUZIONISTUL : Ca să ajungă să scoată porumbel din joben ?

AMANTA : El nu știe că tu ai trimis anonimă.

ILUZIONISTUL : Și ?

AMANTA : Și nici că n-ai pus la poștă scrisoarea... scrisoarea prin care-și anunța noul domiciliu. Dar pot să-î spun eu.

ILUZIONISTUL : Poți. Dar nu vrei. Și nu vrei pentru că nu se uită la tine. Ți-ar place să-l faci să se răzgîndească, să-l îmbrobodești, să-l convingi să plece cu tine. Dacă ar vrea să plece cu tine, m-ai vinde oricui. Și lui... și ăloră. Dar nu te vrea. Și dacă nu te vrea, ce rost are să-l ocrotești ? (*Și a chicotit scurt.*)

(*Reintră Adversarul.*)

ADVERSARUL : E în ordine. Nu te-a urmărit nimeni. Am cercetat strada pînă la capăt. Și acum, povestește-mi totul, de la început. Nu înainte de a-mi umple paharul.

AMANTA (*îi toarnă coniac în pahar*) : N-aș vrea să mai bei.

ADVERSARUL (*bea, apoi*) : Te ascult.

AMANTA : Am vorbit chiar cu el. Te așteaptă. În seara asta. La miezul nopții. În parcul din apropiere.

ADVERSARUL (*după o pauză*) : Singur ?

AMANTA : Singur. Și neînarmat.

ADVERSARUL : Nu-mi vine să cred. Neînarmat ? Cu mîinile goale ?...

AMANTA : În locul tău, în privința asta i-aș da crezare. Și a spus că nu vrea să te mai condamne încă o dată.

ADVERSARUL : E generos. Sau are remuşcări...

AMANTA : N-aș crede...

ADVERSARUL : Sau nu le mai convine. Nu mai doresc nici ei procese ca pe vremuri...

AMANTA : Asta s-ar putea...

ADVERSARUL : Știe că n-am folosit niciodată nici pistolul, nici cuțitul... De asta are curaj... Ei bine, de data asta va avea o surpriză.

ILUZIONISTUL : Știe că n-ai folosit niciodată cuțitul ? !

ADVERSARUL : Toți au știut-o...

ILUZIONISTUL : Idiți ! Idiți ce sîntem ! Cum a fost ucis procurorul ? Cum ? !

ADVERSARUL : Nu l-ai ucis tu ? !

ILUZIONISTUL (*nu răspunde la întrebare*) : Te-a tras pe sfoară. S-a prefăcut că te crede... Doar știa... N-o să vină singur. Și nici neînarmat. Poate că la ora asta parcul e împinzit de agenți...

AMANTA : Vine singur și neînarmat. Dar, dacă nu-î dai asigurări că n-ai nici un gînd rău, sau o să te lege, sau o să te omoare. Una din două.

ADVERSARUL : De unde ești tu așa de sigură ?

AMANTA : I-am văzut privirea...

ILUZIONISTUL (*după o pauză*) : Pînă aici toate sînt bune. Un singur lucru nu e clar. Cum a început discuția între voi ?

De unde pînă unde a aflat că noi te-am trimis ? Misiunea ta a fost ceva mai limitată, dacă-mi amintesc bine.

(*Pauză*)

AMANTA : Ascultă... văd că n-am argumente... Pe omul ăsta îl cunosc bine.

ILUZIONISTUL : Ne-ai vîndut ?

AMANTA : Nu !

ADVERSARUL : De unde îl cunoști ?

AMANTA : În tinerețe... cînd eram foarte, foarte tînără...

ILUZIONISTUL : Tu, cu el ? !... Ne-ai vîndut. (*Adversarului*) Ți spun că ne-a vîndut !

Să plecăm, să plecăm numaidecît ! Dar nu mai înainte... Ucide-o ! Te-a vîndut !

Ucide-o !

AMANTA : Ucide-mă ! Da, te-am vîndut !

Te-am vîndut ca să te scap. Cît timp nu te-am iubit, mi-era indiferent dacă-l ucide careva sau nu. Dar acum, acum nu mai mi-e indiferent. Acum, nu ! Te iubesc...

Nu vreau, nu pot să te văd mort. Trebuie să scapi de diavolul ăsta nebun! Nu-ți dai seama că e nebun? Din clipa în care ai fost condamnat, a înnebunit. Nu mi-am dat seama decât târziu... Trebuie să pleci cu mine, acum. Cu mine, nu cu el. Și n-o să ți se întâmple nimic. Îți jur!

ADVERSARUL: Pe mine-ai vrut să mă scapi... sau pe iubitul tău, a cărui amintire ai păstrat-o! Pe mine sau pe el nu vrei să-l vezi mort?

AMANTA: Pe tine te iubesc! Ascultă-mă... pe fratele meu, care cra înarmat până în dinți, l-a prins cu miinile goale. Și l-a ținut legat până la închisoare. Pentru ideea lui, ar fi trecut și peste cadavrul meu!

ADVERSARUL: Și... cu fratele tău... ce s-a întâmplat?

AMANTA: L-au condamnat. Și l-au executat.

ADVERSARUL: Și vrei să-l iert?! Un motiv în plus să nu-l iert!

AMANTA: Mă iubești?... Dacă mă iubești, vino cu mine. Acum. Și n-o să ți se întâmple nimic.

ILUZIONISTUL: Acum, nu mai iese nimeni de aici. (Și a scos revolverul.) Vom împărți toți trei aceeași soartă. (După o pauză) Ultima probă... văd că n-ai trecut-o...

AMANTA: Lângă mine, doar lângă mine, ai să redevii bărbat!

ADVERSARUL (o privește, apoi, Iluzionistului): Dă-mi revolverul.

ILUZIONISTUL (i-l dă): Iartă-mă...

(Adversarul bagă revolverul în buzunar.)

AMANTA: Timpitule!

(Adversarul o plesnește, sec. Se deschide ușa, intră Columbofilul.)

COLUMBOFILUL: Bună seara... Vă rog să mă iertați... Am bătat la ușă, dar n-am fost auzit... Vă rog să credeți că știu să intru într-o casă de oameni...

AMANTA: Pe cine căutați?

COLUMBOFILUL: Vă rog să mă iertați...

Profesia mea, pasiunea mea este columbofilia. Și sint fericit să văd că am nimerit bine. Am căutat adresele câtorva artiști iluzioniști... care lucrează cu porumbei... Elaborez un studiu cu privire la comportarea porumbeilor și relațiile dintre porumbei și oameni... Nu este un hobby, vă asigur, sint mulți ani de când lucrez la acest studiu și încă n-am ajuns la capătul concluziilor mele... Sint un om modest, nu-mi imaginez că voi revoluționa ornitologia, dar... câteva lucruri noi, poate chiar niște descoperiri... Sper să nu vă deranjez, dacă vă deranjez, sint gata să plec, rugându-vă să-mi îngăduiți să revin cînd veți fi mai liber... Dumneavoastră sinteți, desigur, proprietarul porumbeilor...

Nici nu mi-aș fi închipuit că aveți atîția. Dar e foarte interesant că-i țineți aici... S-ar putea să descoperim împreună începutul unui proces de umanizare... În contact cu omul... Deranjez?

AMANTA (după ce l-a privit pe Iluzionist): Acum, dacă ați intrat...

COLUMBOFILUL: Vă mulțumesc... Vă asigur de întreaga mea recunoștință... Numele dumneavoastră va figura la loc de cinste... Cînd studiul meu va fi tipărit, în prefață, am de gînd să adresez mulțumiri publice tuturor colaboratorilor mei... Imi veți da voie să vă număr printre aceștia... Pînă în prezent, nu am convorbit cu nici un iluzionist... nici cu vreun dresor... Frecventez familia unui magistrat... o familie foarte onorabilă... Fiica lor, o studentă eminentă, are o slăbiciune pentru porumbei... îi consideră cei mai buni prieteni ai omului. Mi-a oferit posibilitatea nesperată să o vizitez în fiecare zi și să port convorbiri cu ei, observîndu-le totodată comportamentul și reacțiile. Au un porumbel cu adevărat excepțional, Joly îl cheamă, care înțelege perfect propozițiile de cîinci cuvinte. Dacă formulez șase cuvinte, se încurcă... Dar cu continui să sper. Oricum, ideea de a colabora cu un artist care dresază porumbei poate să fie o încununare strălucită a cercetărilor mele... Și, surpriza pe care o am... porumbei care trăiesc nu în curte, ci în casa omului... Sint foarte emoționat.

(Pauză)

ADVERSARUL (după ce s-a privit ochi în ochi cu Iluzionistul): De cînd vă ocupați de acest studiu?!

COLUMBOFILUL: De... cincisprezece ani...

ADVERSARUL: De atîta timp vă ocupați doar de porumbei?

COLUMBOFILUL: Exact.

ADVERSARUL: Domnule, ocupația dumitale e foarte ciudată... Dar și mai bizar e că te afli acum, aici.

COLUMBOFILUL: De ce?

ADVERSARUL: Ia uită-te bine la noi... Nu mă cunoști? Nici pe el?!

COLUMBOFILUL: Dumnezeu!

ADVERSARUL (izbucnește în rîs; Iluzionistului): Ți-am spus, ți-am spus eu! Serie o carte despre porumbei! Au trecut douăzeci de ani! Degeaba...

ILUZIONISTUL: N-au trecut. (După o pauză.) Al treilea — iată-l! El e.

AMANTA: Dumnezeu! Am întîrziat... Începe spectacolul!

(Intuneric)

CUMBOFILUL : După cum vedeți, acum mă țin după voi. (*După o pauză*) Dacă deranjez...

AMANTA : Deloc... (*Și nu și-a putut ascunde precipitarea.*)

CUMBOFILUL : Facem o carte ?

ADVERSARUL : Ți-a plăcut spectacolul ?

CUMBOFILUL : Oarecum...

ADVERSARUL : Jucăm pe bani ? Ai bani ?

CUMBOFILUL : Bani ?... Mă confunzi... Jucăm, dar nu pe bani.

ADVERSARUL : Mi-ar părea rău să te confund. (*La privirea celui alt*) Pentru tine mi-ar părea rău.

CUMBOFILUL : Ce să înțeleg ?

ADVERSARUL : Că mi-ar părea rău să te confund. Alteva nimic.

CUMBOFILUL : Nu știi cine sînt ?

ADVERSARUL : El spune că ești al treilea.

CUMBOFILUL : Cine sînt ceilalți doi ?

ADVERSARUL : Depinde...

CUMBOFILUL : Așa da. Putem fi doi, sau trei, pentru un scop. Care e scopul ? Și care sînt mijloacele ? Și care e perspectiva ?

ADVERSARUL : Ești schimbat...

CUMBOFILUL : Fîresc... Nu ne-am văzut de mult... Puteai să constăți din prima clipă cînd ne-am reintîlnit.

ADVERSARUL : Problema e dacă te-ai schimbat în rău sau în bine.

CUMBOFILUL : Problema e ce e rău și ce e bine.

ADVERSARUL : Tu ce crezi ? Ce e rău ? Ce e bine ?

CUMBOFILUL : Eu cred că m-am schimbat în bine.

ADVERSARUL : Adică ?

CUMBOFILUL : Mă ocup de studiile mele...

ADVERSARUL : Te-ai integrat...

CUMBOFILUL : M-am regăsit...

ADVERSARUL : Te pierduseși ?

CUMBOFILUL : Așa cred... Jucăm ?

ADVERSARUL : Ce ?

CUMBOFILUL : Poker... Canasta...

ILUZIONISTUL (*Amantei*) : Unde sînt cărțile ?

CUMBOFILUL : Întîmplător, am un pachet de cărți la mine...

ADVERSARUL : Noi-nouțe...

CUMBOFILUL : Sîntem patru... Eu joc cu tine... contra lor. (*Incepe să împartă cărțile.*)

ILUZIONISTUL : Nu. Jucăm cu ale mele. (*Intră Fiica Magistratului.*)

FIICA : Bună seara...

AMANTA : Domnișoară... Ce cauți aici ?

ILUZIONISTUL : Cine e ? Tu ai adus-o ?

AMANTA : Nu !

FIICA : Bună seara...

ILUZIONISTUL : Tu ai adus-o ?

FIICA : Ați plecat fără să luați banii...

AMANTA : Mi i-a dat tatăl dumneavoastră...

Ne-am înțeles...

FIICA : Fără să-mi spună ?

CUMBOFILUL : Domnișoară, nu aveți loc la masa asta. Jocul ăsta se joacă în patru.

FIICA : Pot să chibîțez... (*Îl dă la o parte, cu un gest de liniștită decizie, și se apropie de centrul încăperii.*)

AMANTA : Mai bine pleacă, domnișoară...

FIICA : Doresc să vorbesc cu dumneavoastră.

ADVERSARUL : Cu mine ? !

FIICA : Da. (*Cu răsufierea oprită*) Sînteți bănuț că l-ați ucis pe procurorul care v-a acuzat. Și că urmăriți să-l uciideți și pe tatăl meu... dacă dumneavoastră sînteți cel care l-a omorît pe procuror. (*Iluzionistul izbucnește într-un hohot de rîs.*) Am spus o glumă ? !

ADVERSARUL : Foarte bună ! Excelentă, chiar ! Și ce răspuns așteptați ? Chiar v-ați imaginat c-o să primiți un răspuns ? Că o să vă spun : da, stimată domnișoară, eu l-am ucis pe procuror. Da, stimată domnișoară, eu am de gînd să-l omor pe...

FIICA : Da sau nu ! Al treilea răspuns nu există.

ADVERSARUL : Evident ! Evident ! Al treilea răspuns nu există. Dumneavoastră sînteți normală ?

FIICA : Sper că nu sînteți laș... !

ADVERSARUL : Nu e bine să întreci măsura... Pot fi față de dumneavoastră de o politețe îreproșabilă, dar nu trebuie să vă bizuiți prea mult pe mine... Nu sînt politicien la infinit cu cei care mă insultă, chiar dacă insulta îmi vine de la o femeie.

FIICA : Și, totuși, sper că nu sînteți laș ! (*Tace o clipă, apoi*) Doar nu veți pretinde că sîntem victimele unei false alarme ?

ADVERSARUL : Dacă procurorul, care a cerut și condamnarea mea, a fost ucis, e normal să fiți alarmați. Dar cine vă spune că eu l-am ucis ? Doar nu numai pe mine m-a acuzat.

FIICA : I-ați jurat moartea.

ADVERSARUL : Sînteți sigură ?

FIICA : S-a primit o anonimă.

- ADVERSARUL : O anonimă care spune ce?...
 FIICA : Că le-ai jurat moartea. Și, odată cu primirea anonimei, a fost ucis și procurorul.
- ADVERSARUL : N-am avut numai prieteni în închisoare...
- FIICA : Ați afirmat că tata își merită moartea. Aștept probele !
- ADVERSARUL : Domnișoară, procesul meu s-a judecat o dată. Vreți să-l redeschidem ?
- FIICA : Dacă e nevoie, da !
- ADVERSARUL : Aici, acum ? Cine judecă ? Cine acuză ? Cine apără ? Sinteți o exaltată, domnișoară. Puteți fi însă liniștită. Să nu introducem în discuție o noțiune atât de abstractă cum e dreptatea. Eu, dacă aș fi fost judecător, și tatăl duminicilor ar fi fost în locul meu, în boxa acuzaților, aș fi pronunțat același verdict.
- FIICA : Ce ați spus acum e foarte important pentru mine...
- ADVERSARUL : Asta ați vrut să aflați ?
- ILUZIONISTUL : Pedant nenorocit !
- ADVERSARUL : Ascultă...
- ILUZIONISTUL : Cite ore sînt de cînd ați fugit de acasă, domnișoară ? Căci presupun că ați fugit ?...
- FIICA : Cinci.
- ILUZIONISTUL : Și e aproape douăsprezece... Nebuni ce sinteți ! Idioților ! La ora asta locul e înconjurat !
- ADVERSARUL : Ce motiv ar avea să ne înconjoare ?
- ILUZIONISTUL : N-au motive ? Dar anonimă ? Dar procurorul ? N-a mierlit de mina noastră, dar cine ne dă nouă crezare ?... Vă spun că diavolița asta i-a adus pe agenți pe urmele ei !
- FIICA : Ce vreți de la el ?
- ILUZIONISTUL : Pe el îl vrem !
- FIICA (*Adversarului*) : Și dumneavoastră ?
- ILUZIONISTUL : Amîndoi — pe el îl vrem.
- FIICA (*Adversarului*) : Acum, îmi pare rău că ați fost grațiat...
- AMANTA : Domnișoară... plecați... Vă conduc eu...
 (*Adversarul o plesnește din nou.*)
- FIICA (*nu-și poate stăpîni o tresărire de indignare și repulsie*) : Brută ! Dai într-o femeie ? !
- AMANTA : Domnișoară, nu vă amestecați, e în stare să dea și în dumneavoastră...
 (*A intrat Magistratul. Se privesc toți, în tăcere.*)
- ILUZIONISTUL : E al tău ! Ucide-l ! Trage, ce mai stai ?
- MAGISTRATUL (*se apropie liniștit de Fiică*) : Ți s-a întîmplat ceva ?
- FIICA : Totul e O.K., tati.
- MAGISTRATUL : Asta n-are nici un haz. Speram să te găsească cel puțin rănită...
- FIICA : Îmi pare rău că-ți produc dezamăgirea asta...
- MAGISTRATUL : Da... sînt profund dezamăgit. Tragedia se schimbă în farsă.
- FIICA : Nu chiar. Domnii te așteptau.
- MAGISTRATUL : Deci, maiorul nu e chiar un încuriat.
- FIICA : Nu e.
- MAGISTRATUL : Am venit. Nu la locul fixat, dar și aici e bine. Cine scoate primul pistolul ? Numărăm pînă la trei ?
- ADVERSARUL (*a scos pistolul*) : Nu e nevoie să numărăm. Mîinile la ceafă... vă rog. Așa... Cu spatele la perete... vă rog. Așa... (*Iluzionistului*) Vezi dacă are vreo armă...
- ILUZIONISTUL (*după percheziție*) : Nu are...
- ADVERSARUL : Ați venit cu mîinile goale...
- MAGISTRATUL (*cu fața la perete*) : Așa am făgăduit. Și singur. Așa cum am promis. Ce să fac, sînt un pedant, de școală veche. Dacă promit ceva, mă țin de promisiune.
- ADVERSARUL : Ați sperat că o să mă prindeți cu mîinile goale...
- MAGISTRATUL : Așadar, ai ales războiul... În cazul ăsta, se înțelege de la sine că așa am să te prind... !
- ADVERSARUL : Ca pe fratele ei...
- MAGISTRATUL : Ții neapărat să cazi în ridicol ?...
- AMANTA : Nu trage ! Te rog să nu tragi...
- ILUZIONISTUL : Grăbește-te ! Agenții pot intra dintr-o clipă într-alta. Grăbește-te, istoria va scrie cîndva despre noi.
- MAGISTRATUL : Dar nu înainte de a scrie despre mine. Pe mine poți să mă uciți, dacă nu mai ești normal. Și dacă vrei să te sinucizi. Pentru că, acum, într-adevăr, am venit singur. Dar, la prima oră după miezul nopții, dacă nu mă întorc acasă, dacă nu ne întorcem acasă, casa va fi înconjurată, și voi sinteți niște oameni terminați.
- FIICA : Credeam că pe mine mă lași aici...
- MAGISTRATUL : Nu, așa am vrut, dar m-am răzgîndit.
- ILUZIONISTUL : Țștia ne iau peste picior...
- AMANTA : Nu trebuia să veniți ! Nu trebuia să veniți ! (*Adversarului.*) Anonima, anonimă el a trimis-o, el a trimis-o ! (*Și l-a arătat pe Iluzionist.*) Ca să te compromită definitiv ! Ca să n-ai cale de întoarcere !
- ADVERSARUL (*după o pauză*) : Nici o clipă n-ai avut încredere în mine ?
- MAGISTRATUL : Nici eu, să-ți spun drept, nici eu n-am avut încredere că o vei face.
- ADVERSARUL : Dacă n-ați fi avut speranța asta, n-ați fi venit.
- MAGISTRATUL : A, nu. Aș fi venit oricum. Și fără nici o speranță. O încercare tot trebuia să fac, să te salvez.
- ILUZIONISTUL : Acum, dacă scapă, dacă îl scapi, ești pierdut ! Ai ridicat arma... Ai atentat la viața unui magistrat !
- MAGISTRATUL : Într-adevăr, asta complică nițel chestiunea. Nu voi putea să ascund faptul ăsta. Și ești recidivist. Și tentativa se pedepsește la fel ca delictul în

făptuit. Ești cam pe drojdie, amice. Păcat. Știam că nu dumneata l-ai omorât pe procuror, așa că eu nici măcar nu te-am bănuit. Cineva l-a omorât, am avut deci motive să fiu alarmat, dar nu din cauza dumitale.

ADVERSARUL : De asta ai venit... de asta ai avut curajul...

MAGISTRATUL : Evident. Veneam la un om împăcat cu soarta sa, și, când colo, dumneata scoți pistolul. Doar n-ai folosit niciodată nici armele albe și nici armele de foc. E o surpriză pentru mine să te văd cu un revolver în mână.

ILUZIONISTUL : Vrea să câștige timp ! Îți spun că vrea să câștige timp, pînă vin ăia...

FIICA : Poate că a scos pistolul doar ca să te percheziționeze... Să se convingă că nu ești înarmat...

MAGISTRATUL (*i-a aruncat o privire multumită, complice, surizătoare*) : Ei da, asta ar fi o circumstanță atenuantă... Dar îmi pare rău să constat că m-am înșelat. Am venit la un om pe care-l consideram, în împrejurarea asta, cel puțin, nevinovat, bănuț pe nedrept, sau la un om pe care altcineva vrea să-l compromită, și, când colo, mă trezesc față în față cu același, așa cum l-am cunoscut. Doar armele sînt altele. În rest, n-ai evoluat. Și eu care nu voiam altceva decît să te scot de pe lista suspecților...

ILUZIONISTUL : Trage ! Ce mai stai ?

AMANTA : Nu ! Nu vezi că nebunul ăsta nu vrea decît să te știe iar hipnotizat, la cheremul lui ? Asta-i mîndria lui ! Douăzeci de ani a fost lipsit de ea, cum să piardă prilejul să-și regăsească mîndria ? !

ILUZIONISTUL : Tîrfă ! Tîrfă nenorocită !

MAGISTRATUL (*tot cu fața la perete*) : Știi ce e cel mai caraghios în toată povestea asta ? Că noi, noi, nu voi, sîntem acuzați adeseori c-am fi dogmatici. Nouă ni se reproșează că nu agreăm noul, schimbarea, că rămînem prizonierii unor idei învechite, unor tipare fixe, unor canoane rigide. Dar cine te-ar vedea acum, cu pistolul în mînă, și-ar da seama imediat că dogma însăși, dogma cea mai rigidă, dogma perfectă, clasică, e la dreapta, la dreapta, nu la stînga. Nici o idee, nici un argument, doar crima, crima, pur și simplu.

ILUZIONISTUL : Bagă de seamă... Vrea să te minimalizeze...

MAGISTRATUL : Vrei să-l urci pe un soclu. El știe bine că nu există nici un soclu pentru el. Doar în fantezia dumitale bolnavă. Nimeni nu-l va considera erou. În cazul cel mai bun pentru el, va fi taxat drept victima unei rătăcirii. O curiozitate, totuși, trebuie să-mi satisfaci. După ce mă vei împușca, voi ce-o să faciți ? Aveți cumva în buzunar un avion cu care ș-o ștergeți peste grani-

că ? Un avion supersonic, bineînțeles... că noi de-astea avem.

AMANTA : În revolver, sînt trei gloanțe... MAGISTRATUL : Aha... primul pentru mine, înțeleg, dar celelalte două ? Ce naiba, un glonte e de ajuns pentru un om. E ade-vărat că acum s-au acumulat pe glob cite douăzeci de mii de tone de explo-zibil pe cap de om, dar e cam mult, nu găsești ?

AMANTA : Celelalte două sînt pentru ei doi...

MAGISTRATUL : Ce spui ? !... În ce ordine...

ILUZIONISTUL : Vrea să câștige timp !

MAGISTRATUL : Dumneata întii, el după...

ADVERSARUL : Așa...

MAGISTRATUL : Deci, dacă înțeleg bine, după ce noi doi vom fi morți, căci în dumneata am încredere, nu mă îndoiesc nici o clipă că ești capabil să te sinucizi, el va lua pistolul încă fumegînd din mîna dumitale și își va trage al treilea glonte în cap...

AMANTA : Schimbați ordinea ! Pentru dum-nezeu, schimbați ordinea ! El o să trăiască ! Îți spun că el o să trăiască ! N-are curajul să moară ! O să trăiască și închis, dar de omorît n-o să se omoare ! Schim-bați ordinea ! Să se omoare el întii ! Dă-i pistolul să se sinucidă !

ILUZIONISTUL : Trage !... Primul glonte pentru el ! Al treilea e pentru mine...

ADVERSARUL (*după o pauză*) : Intr-ade-văr... de ce al treilea ? Dacă e vorba să împărțim aceeași soartă, ce contează ordinea ?

AMANTA (*Iluzionistului*) : Hai ! Ia pistolul ! Împușcă-te !... Dă tu primul exemplu ! Măcar odată-n viață... (*Adversarului*) Scrisoarea... scrisoarea prin care anunțai că te-ai mutat la noi... N-a pus-o la poștă... A rupt-o !

ILUZIONISTUL (*disperat*) : Ca să te prop-tesc !

ADVERSARUL (*după o pauză*) : S-ar putea să-ți tremure mîna, să n-ai curajul, chiar dacă ai să mă vezi mort. De mine, nu trebuie să te îndoiesti... Deși, de două ori te-ai îndoit... cînd ai trimis anonima... și nu mi-ai spus nimic, nici pînă acum... și cînd ai rupt scrisoarea... Nu sînt su-părat, te înțeleg... după douăzeci de ani e greu să ai încredere într-un om... Chiar dacă l-ai știut într-un fel, se poate întoarce altfel... Ai vrut să nu mai am întoarcere. Dar îngăduie-mi și mie să mă îndoiesc de tine, o dată, o singură dată măcar... să nu fie inegalitate între noi doi, să nu plec în mormînt fără să fiu sigur că m-ai urmat... Vrei să te împușc eu ? Ți-ar fi mai ușor... Un bătrîn ține mai mult la viață decît unul ca mine... Vrei să ne îmbrățișăm ?... în timp ce vom fi unul în brațele celuilalt... nici n-ai să simți ! Doar o arsură... o arsură de o clipă... Vino !

ILUZIONISTUL : Nu !
ADVERSARUL : Nu ? !... Ce contează ordinea ? Ce mai contează ? Tu, primul. El, al doilea. Eu, al treilea. Te rog...
ILUZIONISTUL : Nu-ți dau voie să te îndoiști de mine !
AMANTA : Ți-am spus eu ! Ți-am spus eu ! Iubitule ! Dragul meu ! El vrea să trăiască ! E nebun, ți-am spus eu !
ADVERSARUL : Nu-mi dai voie să... Bagă de seamă ! Bagă de seamă ce faci ! Pot să te împușc și de la distanță... Aș fi preferat altfel... Bagă de seamă...
ILUZIONISTUL : Te rog, nu, te rog, nu... nu în clipa asta... Mai așteaptă... Cteva clipe numai...
ADVERSARUL : Bine... mai aștept...

(Pauză)

AMANTA : Acum !
ADVERSARUL : Acum, e bine ?
ILUZIONISTUL : Nu !
ADVERSARUL : Nu ? !... El a venit cu mâinile goale... Mincinosule !!!
MAGISTRATUL : Ceea ce n-am acceptat din primul moment a fost ideea voastră că timpul n-a trecut. Timpul a trecut, iar numărul nostru e acum cît firele ierbi. În timp ce voi puteți fi numărați foarte ușor. Cu toate acestea, nu ne facem iluzii, nici noi nu credem că toți, fără excepție, ne împărtășesc convingerile, toate convingerile. Dacă ar fi așa, n-ar mai fugi nimeni din țară. Dacă unii rămân în apus, înseamnă că aici și-au ascuns convingerile. Totuși, timpul a trecut. Îmbătrânim, murim, dar cum îmbătrânim, cum murim ? Timpul a trecut peste toți, dar cu noi și împotriva voastră. Voi ați ieșit acum la iveală, ca fantome ale tinerții mele, ca un ecou întîrziat, ca și cum vocile voastre de atunci, sau doar cîteva cuvinte, s-ar auzi de-abia acum. Tot ce se petrece acum, aici, e ca o paranteză, trecătoare și poate neprevăzută, într-un text ireversibil, ca și cum cineva ne-ar trimite înapoi, la capitolul întîi al cărții. Nu se poate. Cartea a fost scrisă. (Între timp, Columbofilul a împrăștiat toate cărțile de joc pe masă, în așa fel încît să se vadă fiecare. Adversarul și-a aruncat privirea peste ele.)

ADVERSARUL : Ce carte e asta ? Ce semn e asta ? (A luat o carte, o arată iluzionistului.) Ce semn e asta ? !
ILUZIONISTUL : E o provocare ! O minciună !
ADVERSARUL : E semn că nimeni n-are nevoie de noi. Că trebuie să ne dăm la fund.
ILUZIONISTUL : E o provocare ! (Columbofilului) Cine ești ? Cine te-a trimis ? Cine ți-a dat cărțile ?
ADVERSARUL : Într-adevăr, cine ești tu ?
COLUMBOFILUL (liniștit) : Nu sînt al treilea. Aș fi putut fi, dar nu sînt. (Și s-a

întors cu fața la perete, de care își lipește minile.) Va trebui să treci și peste mine.

MAGISTRATUL (s-a întors spre ei, lent) : Văd că n-ai știut de la bun început regula jocului dintre noi doi.

ADVERSARUL (după o pauză) : Am știut-o de la bun început... Să câștig sau să pierd.

MAGISTRATUL : A, nu. Asta e regula oricărui joc. Dar jocul nostru a fost mai special. Regula jocului nostru a fost alta. Pentru mine și pentru ai mei, oricîte revanșe. Pentru tine — nici una. Istoria nu te-a mai vrut. Fără revanșă — asta a fost regula jocului tău. (A luat-o pe Fiică de umeri.) Să mergem. (Se îndreaptă liniștit spre ușă. Se aude o împușcătură. S-au aprit. Se întorc. Adversarul s-a împușcat.)

AMANTA : Impușcă-te ! Hai, acum fă-o și tu...

(Ușa e dată de-o parte de o lovitură de picior, năvălește Maiorul, cu revolverul în mînă.)

MAIORUL : Trăiți !

MAGISTRATUL : După cum vezi. Ai o fisă de telefon ? (Maiorul îl privește, interzis.) O fisă, da. De revolvere nu mai e nevoie. Cel puțin aici. În schimb, cărțile... cărțile de joc... au avut efect. Vreau să mergem la o plimbare. Toți patru. Și dumneata. Și voiam să-i telefonez și soțiile. Ea nu poate să lipsească. (Maiorul caută prin buzunare, găsește o monedă, i-o dă.) Mulțumesc. Și te felicit. Este exact ora.

FIICA : Ne întoarcem acasă ?

MAGISTRATUL : Acasă ? Încă nu. (Maiorului) Dacă nu el l-a ucis pe procuror, atunci cine a făcut-o ? Trebuie să mai căutăm... Adică, să mai căutați. Nu există nici o legătură între moartea procurorului și anonimă. Poate că a fost victima unei confuzii... Criminalul l-o fi luat drept alteineva. Se întîmplă...

MAIORUL : Unde vă găesc ? După ce termin aici...

MAGISTRATUL : În parcul din apropiere... În visele acestui domn — el a trimis anonimă —, în visele acestui domn care plînge acum cu lacrimi de crocodil, acolo, la ora asta ar fi trebuit să fiu mort. (Fiicei) Așa că, vezi, va fi foarte plăcut pentru mine să mă plimb pe acolo, dar viu !
(Columbofilul se apropie încet de trupul Adversarului, își pune ochelarii. Tăcere.)

FIICA : Tati, ai judecat multe procese politice ?

MAGISTRATUL : Destule.

FIICA (tace cîteva clipe, apoi) : Dar alții ? Alții au condamnat oameni nevinovați, i-au lăsat să se chinuie și să fie chinuți fără nici o vină... De ce ?

MAGISTRATUL : E greu de explicat... Tu vrei explicații, nu justificări... (Acum merg unul lîngă celălalt.)

FIICA : Justificări ? !

MAGISTRATUL : Ei bine, unii au făcut-o din lașitate. Din consemn.

FIICA : Din consemn ? Justiție după consemn ? !

MAGISTRATUL : Ai dreptate. Nu există justiție după consemn. Singurul consemn al justiției e legea. Era o vreme cînd dacă un om fura un pai sau citea o carte oprită era considerat dușman. Așa că, mulți anchetatori și judecători au făcut-o și din sinceritate. De bună credință. Alții, din răzbunare. Nu-i mai puteau osîndi pe adevărații lor călăi, aceștia muriseră sau fugiseră. Așa că își potoleau setea de răzbunare exagerînd vinile celor judecați sau chiar inventîndu-le cite o vină gravă, evident, inexistentă. În fine, unii erau, pur și simplu, nepregătiți, iar alții, mai tineri, au făcut-o din exces de zel.

FIICA : Ii aprobi ? !

MAGISTRATUL : Unii erau, pur și simplu, neoameni. Sadici. Dar alții... Unul dintre aceștia a venit într-o noapte la un penitenciar, a scos două sute de deținuți la apel, în puterea nopții, în zăpadă, desculți, așa cum dormiseră. Apelul a durat pînă dimineața. Cîțiva au murit, peste o sută au zăcut luni în șir...

FIICA : Și omul ăsta trăiește ? ! Și are pensie ? !

MAGISTRATUL : În noaptea aceea el venise dintr-o acțiune în munți, unde ai noștri au prins cîțiva bandiți, legionari notorii, care răpeau femeile recent înscrise în colectivă, le țirau în virful muntelui, le violau, apoi le tăiau sinii...

FIICA : Tată ! !

MAGISTRATUL (*necruțător*) : ...le tăiau sinii, le puneau sare pe rîni și le trimiteau așa, acasă, în vale...

FIICA : Încetează ! !

MAGISTRATUL : ...iar ele mureau, zvîrcolindu-se în țărînă, sub privirile soțului și ale copiilor, neputincioși. Sigur, era nedrept să se răzbune pe cei două sute de deținuți. S-a luptat cu lupii și a devenit el însuși lup. (*Tace o clipă, apoi.*) Și cuvintele mele sînt doar eufemisme. Nici un cuvînt nu poate exprima cît de dură a fost realitatea, decît îmulcînd-o. Doar ăra, pur și simplu, era pîinea noastră cea de toate zilele. Și a lor. Cînd lupta e

pe viață și pe moarte, dușmanul nu poate fi învins decît dacă-l înspăimînti. (*Tace cîteva clipe, apoi*) Dar violența, chiar ca răspuns la violență, ne alterează, ne degradează, ne corupe, desfigurează însuși chipul libertății pe care o slujim. Din violență nu răsare nici o știință de lumină. Dar tu, cum poți să judeci toate astea ? Cu ce unitate de măsură ? (*Tace un timp, apoi*) Deși, ai tot dreptul să ne judeci. Dar să ne judeci drept. Au fost comise abuzuri, crime chiar, au pierit oameni nevinovați. Fanatismul, idolatria sînt și ele la izvorul acestor crime. Dacă și se spunea că părinții tăi sînt dușmani și că trebuie să-i arestezi, o credeați, o făceați ! Dar lupta de clasă n-a fost un abuz. Tot ce s-a făcut în numele revoluției, bine sau rău, s-a făcut și în numele meu. Dacă te-am lăsat să te aventurezi în ambuscada asta, dacă te-am atras chiar, am făcut-o ca să trăiești și tu, dacă se poate spune așa, starea noastră de spirit din primii ani ai revoluției, în împrejurări care însă nici nu pot fi comparate cu ceea ce s-a petrecut atunci. Și poate că nici nu vei putea înțelege pe deplin, pentru că atunci se desfășura o tragedie eroică, o epopee, pe cînd acum, în încăperea aia, s-a consumat o tragedie minoră, aproape grotescă, de un grotesc trist, e adevărat, totuși... (*Pauză*) Și mai e ceva. Contrariile, draga mea, nu sînt numai adverse. Asta a spus-o un dialectician mult mai deștept decît mine. Nu sînt numai adverse, sînt și identice. Sau, cel puțin, asemănătoare. Parțial și vremelnice, relativ asemănătoare, e adevărat, totuși — și adverse și asemănătoare. Nu e ușor să ne asumăm, cu toată ființa noastră, acest adevăr. (*După o pauză*) Am condamnat, am disprețuit, am detestat și detestăm toate abuzurile și ilegalitățile. Important e că nimic din toate acestea nu se mai poate repeta. Dar motivul cel mai adînc al generozității noastre a fost altul. Un soi de instinct al viitorului, poate, ne-a dictat să nu-i pedepsim așa cum meritau pe tovarășii noștri care și-au pierdut chipul de om. (*Tace cîteva clipe, apoi*) După cum vezi, fetițo, procesul ăsta este închis de mult. Și pentru totdeauna.

SFÎRȘIT

septembrie — decembrie 1973 ;

octombrie 1974 ;

ianuarie — aprilie ; august — septembrie

1975.

www.cimec.ro